

การวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครูประถมศึกษา
ในสำนักงานเขตธนบุรีและสำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์

ของ

นางสาวเยาวภา สุทธากาญจน์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา

พฤษภาคม 2547

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

372.1144

๕๖ ๕๔๔ ก

๖.๒

การวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครูประถมศึกษา
ในสำนักงานเขตธนบุรีและสำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร

22 ก.ย. 2547

บทคัดย่อ

ของ

นางสาวเยาวภา สุทธากาญจน์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา

พฤษภาคม 2547

h 251989

เยาวภา สุทธากาญจน์. (2547). *การวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครูประถมศึกษาในสำนักงานเขตธนบุรี และสำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์ กศ.ม.(การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: รองศาสตราจารย์ ดร. ส. วาสนา ประवालพุกษ์

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบ สมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครูประถมศึกษาในสำนักงานเขตธนบุรี และสำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นข้าราชการครูในโรงเรียนในสำนักงานเขตธนบุรี และสำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2546 จำนวน 607 คน เลือกมาโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครูประถมศึกษาในสำนักงานเขตธนบุรี และสำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 49 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคอร์ท แบบสอบถามมีความเชื่อมั่น เท่ากับ .8537 การวิเคราะห์องค์ประกอบโดยทำการสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีการวิเคราะห์ส่วนประกอบสำคัญ (Principal Component Analysis) และทำการวิเคราะห์หมุนแกนแบบมุมฉาก (Orthogonal Rotation) โดยวิธีการแวนแมกซ์ (Varimax Method) โดยใช้โปรแกรม SPSS/PC ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่าสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครูประถมศึกษา มี 4 องค์ประกอบ คือ 1) ความรู้ความสามารถในด้านทฤษฎีการเรียนการสอน 2) การวัดและประเมินผลการเรียน 3) การใช้วิทยาการใหม่ในการเรียนการสอน 4) จรรยาบรรณต่อวิชาชีพครู

FACTOR ANALYSIS OF TEACHING PERFORMANCE COMPETENCY OF
PRIMARY SCHOOL' S TEACHERS , BANGKOK METROPOLIS ADMINISTRATION ,
THONBURI AND NONGKHAM DISTRICTS

AN ABSTRACT

BY

MISS YAOWAPHA SUTTHAKAN

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Measurement
at Srinakharinwirot University

May 2004

Yaowapha Sutthakan. (2004). *Factor Analysis of Teaching Performance Competency of Primary School's Teachers , Bangkok Metropolis Administration , Thonburi and Nongkham districts* . Master project, M.Ed. (Educational Measurement).Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University.
Advisor : Assoc. Prof. Dr. Sor Wasana Pravalpruk.

The purposes of the study was to factorize teaching performance competency of primary school ' s teachers , Bangkok Metropolis Administration , Thonburi and Nongkham districts. The sample consisted of 607 teachers academic year 2003 in Bangkok. The teachers were selected by Simple Random Sampling technique. Five level rating scale of 49 items questionnaire was used. The reliability of the questionnaire was .8537.

Factor analysis by Principal Component Analysis, Orthogonal Rotation by Varimax was applied to analyze the data by SPSS/PC

The result revealed that teaching performance competency of primary school teachers consisted of four factors. They were 1) knowledge and competency in learning theory ; 2) measuring and evaluating of learning outcomes ; 3) usage of technology in learning activities ; 4) teaching profession ethical.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. ส. วาสนา ประवालพฤกษ์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร. ส. วาสนา ประवालพฤกษ์)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ดร. บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. คมเพชร จัตรศุกกุล)

วันที่ 28 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2547

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้เนื่องจาก ผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างดีจากรองศาสตราจารย์ ดร. ส. วาสนา ประवालพุกษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์ และรองศาสตราจารย์ ดร. บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์ กรรมการสอบสารนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำช่วยเหลือและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และเอื้ออาทรแก่ผู้วิจัยเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความเมตตาที่ได้รับเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญ ที่ได้กรุณาตรวจคุณภาพเครื่องมือและให้คำแนะนำต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการเขต ผู้บริหารโรงเรียน ครูอาจารย์ในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการโรงเรียนวัดบางสะแกใน ผู้ช่วยพัชรา พันธวงศ์ และอาจารย์ภาวิณี บุญเสริม รวมถึงคณาจารย์โรงเรียนวัดบางสะแกในทุกท่าน และขอขอบคุณ คุณไพศาล คงภิมย์ชื่น และพี่น้องเอกวัดผลการศึกษาทุกคนที่ให้ความช่วยเหลืองานวิจัย คอยให้กำลังใจและแสดงความห่วงใยผู้วิจัยเสมอมา

ประการสุดท้าย ขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่เขมณิศจ์ สุทธากาญจน์ และคุณสุนิสา สุทธากาญจน์ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือทุนทรัพย์แก่ผู้วิจัย ที่มีส่วนช่วยให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และขอขอบคุณ คุณบุญส่ง พูลฉนวน เด็กหญิงดลพร พูลฉนวน และเด็กหญิงภัทรภรณ์ พูลฉนวน ที่เป็นกำลังใจที่ดีตลอดมา

คุณค่าประโยชน์และความดีที่ได้รับจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบอบแต่บิดา ผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีอุปการคุณทุกท่าน ที่คอยเป็นกำลังใจ อบรม สั่งสอน ให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยได้มีความมานะพยายาม มีความอดทน จนประสบความสำเร็จในการศึกษา ผู้วิจัยสำนึกในความกรุณาและซาบซึ้งในน้ำใจทุกท่านด้วยความจริงใจ ขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

เยาวภา สุทธากาญจน์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
สมมติฐานการศึกษาค้นคว้า	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
ตอนที่ 1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	
สมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครู	7
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์องค์ประกอบ	24
ตอนที่ 3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	31
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	31
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	33
ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	35
การเก็บรวบรวมข้อมูล	37
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	37
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	40
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	40
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	52
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	52
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	52

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
5(ต่อ) วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	53
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	54
อภิปรายผล.....	54
ข้อเสนอแนะ.....	57
บรรณานุกรม.....	59
ภาคผนวก.....	64
ภาคผนวก ก.....	65
ตัวอย่างแบบสอบถาม	
ภาคผนวก ข.....	70
ตารางแสดงค่าความเที่ยงตรงเชิงพินิจ	
ภาคผนวก ค	73
ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม	
ภาคผนวก ง	77
ตารางแสดงเมตริกซ์องค์ประกอบภายหลังการหมุนแกนแบบมุมฉาก	
ภาคผนวก จ	80
ตัวอย่างหนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญ / หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย	
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	83
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์	84

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 สรุปและวิเคราะห์สมรรถภาพครูตามทัศนะของนักการศึกษา.....	21
2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของครูในโรงเรียนในสำนักงาน เขตธนบุรีและสำนักงานเขตหนองแขม ในสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2546	32
3 ตัวอย่างข้อคำถามสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครูประถมศึกษา.....	36
4 ค่าสถิติพื้นฐานของแบบสอบถามรายข้อ.....	42
5 จำนวนองค์ประกอบ ค่าร่วมกัน ค่าไอเกน ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม ในแต่ละองค์ประกอบของแบบสอบถามวัดสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอน ของครูในสำนักงานเขตธนบุรีและสำนักงานเขตหนองแขมสังกัด กรุงเทพมหานคร.....	43
6 เมตริกซ์องค์ประกอบของตัวแปรที่ตัดน้ำหนักร่องค์ประกอบที่ซ้ำซ้อนออก.....	44
7 องค์ประกอบที่ 1 ความรู้ความสามารถด้านทฤษฎีการเรียนรู้การสอน.....	46
8 องค์ประกอบที่ 2 การวัดและประเมินผลการเรียน.....	48
9 องค์ประกอบที่ 3 การใช้วิทยาการใหม่ในการเรียนการสอน.....	49
10 องค์ประกอบที่ 4 จรรยาบรรณต่อวิชาชีพครู.....	50

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

- 1 ลำดับขั้นในการวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครู 33

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาถือเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ตลอดจนพฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ ให้สามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข และสามารถเกื้อหนุนและพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสม แม้ว่าสังคมโลกจะมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรก็ตาม แต่ในการจัดการศึกษาที่จะสามารถเอื้อให้พัฒนาประเทศได้นั้น ผู้จัดการศึกษามีความจำเป็นที่จำต้องคำนึงถึงคุณภาพ และประสิทธิภาพของกระบวนการศึกษาที่จัดขึ้นนั้นด้วย

ปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและประสิทธิภาพอย่างแท้จริง นั้นขึ้นอยู่กับ “ครู” เป็นสำคัญ ดังพระราชดำรัสของ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในงานวันครู 16 ม.ค. 2544 (สำนักงานคุรุสภา. 2544 ; อ้างอิงจากเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู) ความว่า

ครู นอกจากจะมีหน้าที่ให้วิชาความรู้ ให้สติปัญญาแก่ศิษย์ ยังต้องอบรมสั่งสอนศิษย์ ในด้านศีลธรรมจรรยา บ่มนิสัยขัดเกลาจิตใจให้ศิษย์เป็นคนดีมีคุณธรรมควบคู่ไปด้วย ความรู้นั้นจะช่วยให้ศิษย์มีงานมีการทำเป็นหลักฐานทำประโยชน์ แก่สังคมและชาติบ้านเมืองได้เมื่อถึงวัยอันควร ส่วนคุณธรรมช่วยเสริมสร้างให้ศิษย์เป็นคนโดยสมบูรณ์และดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข ครูจึงมีความสำคัญ เป็นผู้มีพระคุณอันยิ่งใหญ่ที่บรรดาศิษย์ทั้งหลาย พึงจดจำรำลึกไว้อยู่เสมอ

นอกจากนี้คุณภาพของครูยังส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพของเยาวชน ดังที่เกททรอล (รัชนี ขวัญบุญจัน. 2536 ; อ้างอิงจากGattarl.1959) กล่าวว่า พลเมืองของชาติจะมีความรู้ความสามารถและมีคุณภาพเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของครูผู้ทำหน้าที่ประสาทความรู้และอบรมสั่งสอนให้แก่เยาวชน ถ้าหากครูมีคุณภาพดีย่อมสามารถให้การศึกษาแก่เยาวชนได้เป็นอย่างดี ถ้าครูหย่อนคุณภาพก็ยากที่จะอบรมเยาวชนให้มีคุณภาพได้

การที่ครูจะจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นที่จะต้องมีความรู้ความสามารถในวิชาชีพครูหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ครูต้องมีสมรรถภาพ จึงสามารถนำผู้เรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้ สมรรถภาพครูจึงนับเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งประการหนึ่งใน Dictionary of

Education ซึ่งกู๊ด (Good. 1973: 200) เป็นบรรณาธิการ ได้อธิบายความหมายของสมรรถภาพครูไว้ว่า สมรรถภาพครู คือ การแสดงออกถึง ทักษะมโนทัศน์ (Concept) และเจตคติ (attitude) ที่บุคคลจะต้องมีในการทำงานทุกชนิด และสามารถนำเอาวิธีการและความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ที่ตนปฏิบัติอยู่ได้ และก่อให้เกิดการพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม

ในการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาครูและคุณภาพครูโดยระบุไว้ในหมวด 7 ว่าด้วยครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา มาตราที่ 52 กำหนดว่า "ให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมและมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่ และการพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง"(สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2541)และครูในศตวรรษที่ 21 ต้องเป็นครูมืออาชีพที่รอบรู้ทั้งเนื้อหาวิชาการ และวิธีการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพ และสังคมไทยมีคุณภาพสามารถแข่งขันกับสังคมโลกได้(สมหวังพิธิยานุวัฒน์. 2543)

จากการปฏิรูปการศึกษาดังกล่าวคุรุสภาจึงได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูขึ้นในปี 2533 โดยระบุคุณลักษณะที่สำคัญสำหรับผู้ประกอบอาชีพครูไว้ 4 ประการ(สำนักเลขาธิการคุรุสภา. 2537) คือ รอบรู้ สอนดี มีคุณธรรมจรรยาบรรณ มุ่งมั่นพัฒนา และจากการสังเคราะห์มาตรฐานวิชาชีพครูของต่างประเทศร่วมกับของประเทศไทย โดย สุวิมล ว่องวานิช (2544) ได้จัดหมวดหมู่ขององค์ประกอบมาตรฐานวิชาชีพครูได้เป็น8องค์ประกอบคือ

ด้านความรู้และทักษะที่จำเป็นของครูได้แก่ ความรู้ในวิชาที่สอน วิชาครู ความรู้เกี่ยวกับโรงเรียน ชุมชน บทบาทหน้าที่ครู ทักษะทางภาษา การคำนวณ ทักษะการจัดการ เป็นต้น

ด้านการพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ การมุ่งมั่นและอุทิศตัวเพื่อพัฒนาผู้เรียน และ เข้าใจผู้เรียน

ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ได้แก่ ความสามารถในการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมสำหรับการเรียนรู้ของผู้เรียน การสร้างบรรยากาศเพื่อพัฒนาผู้เรียน

ด้านความสามารถด้านการสอน ได้แก่ ความสามารถในการวางแผนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดการเรียนการสอน การถ่ายทอดความรู้ การสื่อสาร การบริหารจัดการชั้นเรียน เป็นต้น

ด้านการประเมินผลผู้เรียน ได้แก่ ความสามารถในการใช้เทคนิคการประเมินผลผู้เรียนที่หลากหลาย การรายงานผลพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ทักษะการสร้างแบบสอบและประเมินผล การประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ

ด้านความสัมพันธ์กับโรงเรียนและชุมชน ได้แก่ ความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลากรในโรงเรียนและกับชุมชนการร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน

ด้านทัศนคติต่อวิชาชีพครูและการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ได้แก่ ความศรัทธาในการประกอบอาชีพครู และการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน

ด้านการพัฒนาวิชาชีพครู ได้แก่ การพัฒนาและปฏิบัติตนที่จะช่วยพัฒนาวิชาชีพครูให้ดียิ่งขึ้นการทำงานเพื่อองค์กรวิชาชีพครู เป็นต้น

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้นพอสรุปได้ว่า สมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครูส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนซึ่งเป็นผลสำเร็จที่สำคัญทางการศึกษา และจากการศึกษาพบว่าผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครูประถมศึกษานั้นไม่มีผู้ใดศึกษามาก่อนอย่างแท้จริง ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้หนึ่งที่ทำการสอนและปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จึงสนใจที่จะศึกษาสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครูประถมศึกษา ในสำนักงานเขตธนบุรี และสำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมุ่งหวังให้ได้องค์ประกอบสำคัญของสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอน ซึ่งการศึกษานี้จะพัฒนาไปสู่การประเมินคุณภาพของครูประถมศึกษา และนำไปเป็นแนวทางในการสร้างหลักสูตรผลิตครูที่มีคุณภาพ นอกจากนี้ยังเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการสร้างเกณฑ์ประเมินสมรรถภาพการปฏิบัติงานสอนของครูและจะนำไปสู่การจัดฝึกอบรมครูทั้งก่อนประจำการ และ ครูประจำการ ให้มีสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนมากยิ่งขึ้น และเพื่อเป็นข้อเสนอแนะให้กับหน่วยงาน หรือผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน และการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ได้นำผลของการศึกษานี้ไปพิจารณาประยุกต์ใช้ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานสอนของครูให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครูประถมศึกษาสำนักงานเขตธนบุรี และสำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ทำให้ทราบสมรรถภาพที่สำคัญในการปฏิบัติงานงานสอนของครูประถมศึกษา
2. เป็นประโยชน์ต่อสถาบันที่ผลิตครู ในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร ให้ผู้สำเร็จการศึกษา มีสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนตามความต้องการของสังคม
3. เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำความรู้มาเป็นแนวทางในการสร้างหลักสูตร อบรมครูทั้งก่อนประจำการ และ ครูประจำการเพื่อเสริมสมรรถภาพในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
4. เป็นประโยชน์โดยตรงต่อครูในระดับประถมศึกษา ที่ทำให้รู้และตระหนักถึงสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนที่มีประสิทธิภาพและเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น
5. เป็นแนวทางในการสร้างเกณฑ์การประเมินสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครู ระดับประถมศึกษา

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นครูที่สอนในระดับประถมศึกษา ปีการศึกษา 2546 สำนักงานเขตธนบุรี จำนวน 401 คน และสำนักงานเขตหนองแขม 273 คน รวม 674 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นครูที่สอนในระดับประถมศึกษา ปีการศึกษา 2546 สำนักงานเขตธนบุรี จำนวน 361 คน และสำนักงานเขตหนองแขม จำนวน 246 คน รวม 607 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 90 (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 38)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครู หมายถึง ความรู้ ทักษะ ความคิดรวบยอด และเจตคติที่ต้องมีในการปฏิบัติงานสอน และสามารถนำเอาวิธีการและความรู้พื้นฐานไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ที่ปฏิบัติได้จริง ซึ่ง แบ่งได้

1.1 ด้านความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน หมายถึงความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาหลักสูตรในกลุ่มวิชาต่าง ๆ ที่สอน สามารถนำความรู้ไปพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ด้านความรู้เรื่องจิตวิทยาและทฤษฎีการเรียนรู้ หมายถึง มีความรู้ในหลักจิตวิทยาการเรียนการสอน ทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน เพื่อสามารถที่จะนำความรู้

ไปใช้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 ด้านการศึกษาค้นคว้าวิจัยและพัฒนาตนเอง หมายถึง มีความสนใจใฝ่รู้ ใฝ่ศึกษา และพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ จนเป็นครูที่รู้เท่าทันโลก มีการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูล ข่าวสาร เนื้อหาสาระ เทคนิควิธีการ และกระบวนการต่าง ๆ ที่ จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตัวผู้เรียนเอง ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.4 ด้านวิธีสอน หมายถึง รูปแบบของการสอน เทคนิคการสอนเฉพาะใน แต่ละกลุ่มวิชา เช่น การสอนแบบกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ การสอนที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง (Child Center) เทคนิคการสอนโจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ เป็นต้น

1.5 ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน หมายถึง มีความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบ การประเมินผลโดยใช้พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย และความรู้ด้านการทำแฟ้มสะสมงาน (Portfolio)

1.5 ด้านสื่อการสอน หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับการผลิตสื่อ การใช้สื่อ การสร้างแบบฝึกเสริมทักษะ เช่น ความรู้ด้านการนำเศษวัสดุเหลือใช้มาเป็นสื่อ ผลิตสื่อการสอน การสร้างบทเรียนโปรแกรม เป็นต้น

1.7 ด้านเจตคติต่อวิชาชีพ หมายถึง มีความรักและศรัทธา และมีทัศนคติที่ดี ต่อวิชาชีพครูและเด็ก มีความเสียสละ ตั้งใจและเอาใจใส่และมุ่งมั่นต่อการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ ตลอดจนประพฤติตนอยู่ในศีลธรรมและเป็นแบบอย่างที่ดี

2. การวิเคราะห์องค์ประกอบ หมายถึง วิธีการทางสถิติที่ช่วยจัดกลุ่มตัวแปรหลาย ๆ ตัว ที่มีความสัมพันธ์กัน เพื่อให้ได้คุณลักษณะที่ต้องการศึกษา โดยพิจารณาจากค่าไอเกน (Eigen value) และค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor loading)

2.1 ค่าไอเกน (Eigen value) หมายถึง ค่าที่แสดงถึงองค์ประกอบนั้นมีคุณลักษณะ ที่วัดในสิ่งเดียวกัน ซึ่งพิจารณาว่ามีกี่องค์ประกอบนั้นได้จากการคัดเลือก องค์ประกอบที่มีค่าไอเกน เท่ากับหรือมากกว่า 1

2.2 น้ำหนักองค์ประกอบ (Factor loading) หมายถึงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรกับองค์ประกอบ โดยพิจารณาได้จากการคัดเลือกตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับหรือมากกว่า 0.30 ขึ้นไปในองค์ประกอบหนึ่ง ๆ

3. ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้มีวุฒิอย่างน้อยปริญญาโทสาขาการวัดผลการศึกษา 2 ท่าน ศึกษา นิเทศก์ 1 ท่าน และผู้บริหารโรงเรียน 2 ท่าน รวม 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น ด้านความเที่ยงตรงเชิงพินิจ

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

องค์ประกอบสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูในสำนักงานเขตธนบุรี และสำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร มีองค์ประกอบมากกว่า 1 องค์ประกอบ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์การวิเคราะห์ตัวประกอบสมรรถภาพที่สำคัญต่อการปฏิบัติงานสอนของครูในระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเสนอตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครู

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์องค์ประกอบ

ตอนที่ 3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครู

ความหมายของสมรรถภาพ (Competency)

ได้มีผู้ให้ความหมายของคำว่าสมรรถภาพ (Competency) ไว้ดังนี้

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2531: 785) ได้ให้ความหมายของคำว่าสมรรถภาพว่า หมายถึง ความสามารถ

สุจิตรา จันทราวิภาส (2536: 32) ให้ความหมายว่า สมรรถภาพ หมายถึง ความรู้ ความสามารถแสดงออกถึงการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม และปฏิบัติได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด

ปรียาพร บุษบา (2538) ให้ความหมายว่า สมรรถภาพ หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติ และบุคลิกภาพของครูที่มีต่อการปฏิบัติงานการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้

กรรณิการ์ บารมี (2539) ให้ความหมายว่า สมรรถภาพ หมายถึง ความรู้ ความสามารถและทักษะที่บุคคลผู้เป็นครูพึงมีอย่างเพียงพอและสามารถแสดงออกได้อย่างเหมาะสม ทำให้สามารถปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อนงค์นารถ วงศ์อัศรากร (2539) ให้ความหมายว่า สมรรถภาพ หมายถึง ความสามารถ ทักษะ และทัศนคติและพฤติกรรมต่าง ๆ ของครูที่จะเอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติหน้าที่ และการพัฒนาการเรียนของผู้เรียนทั้งในด้านสติปัญญา สังคม อารมณ์ และร่างกาย

สุรพล พลเยี่ยม (2544: 25) ให้ความหมายว่า สมรรถภาพ หมายถึง ความสามารถที่บุคคลแสดงออกโดยการกระทำอันแสดงถึงผลงานที่สอดคล้องกับความต้องการของหลักสูตรคุณภาพแต่ละสมรรถภาพประกอบด้วยงานย่อย ๆ มีความแตกต่างกันไปตามความซับซ้อนของสมรรถภาพ นั้น ๆ ประกอบด้วย (1) มีความรู้ในสาขาวิชาที่สอนอย่างกว้างขวางแม่นยำและทันสมัย

(2) สามารถสอนผู้เรียนให้เข้าใจในบทเรียนได้อย่างชัดเจน (3) สามารถสอนได้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของวิชา (4) สามารถเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาทางวิชาการแก่ผู้เรียนได้ (5) พัฒนาผู้เรียนให้ช่วยเหลือตนเองในการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (6) มีความรู้เรื่องระเบียบวินัยและรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน (7) สามารถถ่ายทอดวิชาได้กว้างขวางกว่าที่อยู่ในตำราประกอบการสอน (8) มีบุคลิกภาพเป็นผู้นำทางวิชาการ (9) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน (10) มีความรู้ในการวัดผล และการประเมินผลเป็นอย่างดี (11) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ทางวิชาการ (12) สามารถวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อประโยชน์ในการสอน และประเมินผล (13) พัฒนาเนื้อหาให้มีประโยชน์ต่อการนำไปปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้เรียน (14) มีความสามารถในการบริการชุมชน

ใน Dictionary of Education ซึ่งกู๊ด (Good. 1973: 200) เป็นบรรณาธิการ ได้อธิบายความหมายของสมรรถภาพครูไว้ว่า สมรรถภาพครู คือ การแสดงออกถึง ทักษะในทัศน์ (Concept) และเจตคติ (attitude) ที่บุคคลจะต้องมีในการทำงานทุกชนิด และสามารถนำเอาวิธีการและความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ที่ตนปฏิบัติอยู่ได้ และก่อให้เกิดการพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม

แอนเดอร์สัน (อนงค์นารถ วงศ์จักรางกูร. 2539 ; อ้างอิงจาก Andersen.1972)

ให้ความหมายของสมรรถภาพ หมายถึง พฤติกรรมที่เราสังเกตเห็นได้ และพฤติกรรมนี้จะมีผลต่อการเรียนรู้ในทางบวก เช่น สมรรถภาพในการเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม สมรรถภาพในการใช้เทคนิคคำถาม เป็นต้น

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า สมรรถภาพ หมายถึง ความสามารถที่เป็นผลมาจากความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติ ซึ่งมีผลทำให้เกิดความสามารถในพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้นักเรียน

สมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครู

วิจิตร ศรีสอ้าน (2535) ได้กล่าวถึงสมรรถภาพของครูในการประชุมนานาชาติเรื่องเตรียมครูสำหรับเด็กทั่วโลกในยุคแห่งสารสนเทศ สรุปได้ว่า ปัจจุบันโลกมีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีไปมาก การเตรียมครูเพื่อสอนเด็กในโลกปัจจุบันต้องเน้นให้มีสมรรถภาพดังนี้

1. มีความสามารถด้านวิชาการ ครูจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเพื่อเป็นผู้นำทางวิชาการ ครูต้องมีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และมีทักษะในการติดต่อสื่อสาร

2. มีความสามารถด้านการสอน นอกจากครูจะต้องมีความรู้ในเนื้อหาวิชาการที่จะสอนแล้ว ยังจำเป็นต้องมีความรู้และทักษะในการสอนด้วย

3. มีความสามารถในการเป็นครู มีจิตวิญญาณของการเป็นครู ครูนอกจากทำหน้าที่สอนแล้ว ต้องทำหน้าที่ครูให้เต็มที่ด้วย คืออบรมสั่งสอนให้เด็กเจริญงอกงามทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสติปัญญา

4. สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

5. มีความสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน

6. มีความรู้และความเข้าใจในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล

7. สนับสนุนในความคิดเห็นใหม่ ๆ หรือความคิดเห็นที่ท้าทายของเด็ก

8. สนับสนุนเด็กในการสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง นอกจากจะเป็นสมรรถภาพที่มุ่งเน้นสำหรับครูที่สอนเด็กแล้วยังเป็นสมรรถภาพที่ครูสอนการศึกษาผู้ใหญ่ควรจะมีเช่นกัน เพื่อครูจะได้เข้าใจและมีความพร้อมในการปฏิบัติงานยิ่งขึ้น

กมล สุดประเสริฐ และคณะ (2535) ได้กล่าวถึงลักษณะครูแบบใหม่ที่ใช้ต้องการ โดยแยกเป็นประเด็นสำคัญ ๆ ได้แก่

1. เรื่องของความสามารถ ครูต้องมีความสามารถในการประยุกต์ใช้หลักการทางการศึกษาได้ โดยเฉพาะที่กรมวิชาการเน้นในหลักสูตรฉบับปรับปรุง ก็คือการใช้เด็กเป็นผู้ปฏิบัติหลักการทั่วไปของการศึกษา เด็กจะเรียนรู้ได้ดี ก็คือการใช้เด็กเป็นผู้ลงมือปฏิบัติการเรียนรู้เอง ซึ่งครูจะต้องประยุกต์ใช้หลักการนี้ให้ได้

2. สามารถใช้กระบวนการ หรือเทคนิค หรือกิจกรรม ตลอดจนถึงสื่อการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับนักเรียนของตน ตอนไหนควรจะใช้เทคนิคอย่างไร การที่จะพัฒนาเด็กในด้านความคิด ด้านความสามารถ หรือจะพัฒนาเด็กในด้านคุณธรรม ควรใช้กระบวนการที่ต่างกันอย่างไร

3. ความสามารถในการปรับปรุงงานอยู่เสมอ ซึ่งถือว่าสอดคล้องกับการพัฒนาวิชาชีพครู และสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ความก้าวหน้าของผู้ที่เป็นครูเอง คนที่จะปรับปรุงงานอยู่เสมอจะต้องมีกระบวนการทำงาน และเมื่อทำงานไปแล้ว ก็วิเคราะห์ว่ามีจุดไหนที่ควรปรับปรุงแก้ไข การแสวงหากระบวนการ หรือสิ่งใหม่ ๆ หรือที่เรียกว่านวัตกรรมทางการศึกษามาใช้เพื่อปรับปรุงงานของตนเอง

4. ด้านจิตใจต้องเป็นคนที่มีความรัก ความเมตตาต่อเด็ก มุ่งมั่นต่อการพัฒนา และรับผิดชอบต่อความก้าวหน้าของเด็ก

5. ครูที่มีความเชื่อมั่นว่าเด็กทุกคนพัฒนาได้

6. เชื่อมั่นในหลักการศึกษว่าการให้เด็กลงมือปฏิบัติจะทำให้เด็กมีความรู้

7. การเป็นสุภาพชน รู้จักปฏิบัติตนให้สมกับฐานะ

กระทรวงศึกษาธิการ(ประภารัตน์ มีเหลือ. 2540 ; อ้างอิงจากกระทรวงศึกษาธิการ.2535)

ได้กำหนดคุณภาพของมนุษย์ เพื่อให้สอดคล้องกับกระแสโลกที่กำลังมีการเปลี่ยนแปลงและเพื่อเป็นเป้าหมายในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การให้การศึกษาแก่กลุ่มบุตรธิดา โดยกำหนดไว้ 3 ประการ คือ (1) คิดอย่างมีวิจารณญาณ อย่างมีระบบ (2) วางแผนอย่างมียุทธศาสตร์ (3) ปรับได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

สุรางค์ ไคว้ตะกุล (2536) ได้อธิบายถึงลักษณะครูที่ดีและมีประสิทธิภาพจะต้องมีลักษณะสำคัญดังต่อไปนี้

1. ต้องเป็นนักมนุษยนิยม (Humanist) คือเป็นผู้ที่ยอมรับนักเรียนอย่างจริงใจให้ความอบอุ่น มีความเข้าใจนักเรียน มีความยุติธรรม และมีคุณลักษณะของครูตามทัศนะของนักจิตวิทยา มนุษยวิทยา และเป็นปัญญามิตรของนักเรียน

2. เป็นผู้ที่มีความรู้และมีความเข้าใจเกี่ยวกับวิทยาการเรียนการสอน คือ ครูต้องเข้าใจธรรมชาติของกระบวนการเรียนรู้ และสามารถที่จะให้วิธีสอนที่เหมาะสม และจูงใจให้นักเรียนอยากเรียนรู้ ครูจะต้องใช้วิธีการประเมินผลที่สามารถบอกได้ว่า การเรียนรู้ได้เกิดขึ้นจริง

3. เป็นผู้รู้จักนักเรียน ครูไม่เพียงแต่เป็นผู้สอนนักเรียนทางวิชาการเท่านั้น แต่เป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาทางบุคลิกภาพของนักเรียนด้วย ฉะนั้นครูต้องมีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาพัฒนาการ เพื่อจะช่วยนักเรียนให้มีพัฒนาการทั้งด้านสติปัญญา และด้านบุคลิกภาพ โดยทำตนเป็นผู้ส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียนให้เป็นในทางบวก เพื่อนักเรียนจะได้เจริญเติบโตเป็นบุคคลที่มีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีคุณค่า มีความภูมิใจในตัวเอง และมีความสุข

4. ผู้ที่มีคุณวุฒิทางวิชาการ โดยเฉพาะในวิชาต่าง ๆ ที่ตนจะต้องสอน

ประยูร อาษานาม (2536: 12) ได้กล่าวไว้ว่า สมรรถภาพ (Competencies) แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย(Cognitive Domain) ทักษะพิสัย(Technical Domain) จิตพิสัย (Affective Domain)

1. พุทธิพิสัย (Cognitive Domain) หมายถึง ความรู้ ได้แก่ (1) การกำหนดนโยบาย การวิเคราะห์ปัญหา (2) หลักทฤษฎีการวางแผน (3) เนื้อหาวิชาที่เกี่ยวข้อง (4) มีความรู้เกี่ยวกับการวิจัย และสถิติ (5) มีความรู้ทั่วไป เช่น เศรษฐกิจ การเมือง สังคมและเทคโนโลยี

2. ทักษะพิสัย (Technical Domain) ได้แก่ (1) การติดต่อสื่อสารในด้านการเขียน การอ่าน การพูด (2) การประสานงาน (3) การคิดคำนวณ (4) การประเมิน (5) การรวบรวมข้อมูล

3. จิตพิสัย (Affective Domain) ได้แก่ (1) มีความคิดริเริ่ม (2) มองการณ์ไกล (3) มนุษย์สัมพันธ์ดี (4) มีความละเอียดรอบคอบ (5) ซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพ (6) ทนต่อเหตุการณ์ ทนสมัย (7) ใฝ่รู้ใฝ่หา (8) เป็นนักวิเคราะห์ วิจัย (9) รู้จักสังเคราะห์ (10) เป็นนักประเมิน

และผลจากการวิชาการประชุมทางวิชาการเรื่อง การศึกษากับกระแสโลกาภิวัตน์: ผลกระทบและแนวโน้ม โดยคณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยร่วมกับสามัญศึกษากรุงเทพมหานคร (ประภารัตน์ มีเหลือ.2540;อ้างอิงจากผลจากการวิชาการประชุมทางวิชาการ คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.2538)เพื่อกำหนดบทบาทและสมรรถภาพของครูผู้สอน ซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญ กล่าวคือ ถ้าครูอาจารย์ มีความรู้ดี และมีวิธีการสอนที่ดี การเรียนการสอนก็จะมีคุณภาพตามเกณฑ์ที่ระบบการศึกษาได้กำหนดไว้ แต่ปัจจุบันสังคมโลก สังคมไทยและการศึกษาแปรเปลี่ยนไป การใช้วิธีการเดิม ๆ เพื่อการศึกษาและการฝึกอบรมให้ผู้เรียนมีความทันโลกทันเหตุการณ์และมีความสามารถในการปรับตัว เพื่อการแก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการต่าง ๆ นั้น ก็ต้องเปลี่ยนแปลงไป บทบาทของผู้สอนในศตวรรษหน้า ผู้สอนจะต้องมีบทบาทและมีความสามารถในการฝึกอบรมคนให้รู้จักวิธีการเรียน วิธีการแสวงหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ จากเครือข่ายของการเรียนรู้ ซึ่งมีโยงใยทั่วโลก ผู้สอนจะต้องเป็นพี่เลี้ยงช่วยเหลือผู้เรียนในระยะแรกโดยเฉพาะในการสร้างความพร้อมในการพัฒนาความรู้พื้นฐานด้านภาษา คณิตศาสตร์และคอมพิวเตอร์ ผู้ที่จะมีอาชีพเป็นผู้สอนจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาแนะแนวทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการอาชีพของผู้เรียน ผู้สอนจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับเทคนิควิธีการคิด การตั้งคำถาม การกำหนดปัญหา การกำหนดกระบวนการ การกำหนดโครงสร้างของระบบและเทคนิควิธีการเข้าถึงข้อมูล ผู้สอนจะต้องสร้างสื่อใหม่ ๆ ที่ไม่สามารถจะหาได้จากระบบสารสนเทศให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน และแหล่งประกอบการ ผู้สอนจะต้องมีความสามารถในการแบ่งกลุ่มการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนตามความสนใจ ความถนัด และความแตกต่างของผู้เรียน

ผู้สอนจะต้องมีความสามารถในการดำเนินกิจกรรมกลุ่มจึงสรุปได้ว่าในอนาคตผู้สอนหรือครูอาจารย์จะมีบทบาทเป็นผู้ฝึกฝนความพร้อมให้กับผู้เรียนในเรื่องของพื้นฐานสำหรับการเรียน หรือเป็นเครื่องมือสำหรับแสวงหาความรู้ เช่น วิชาด้านภาษา วิชาด้านคณิตศาสตร์และการคำนวณ วิชาด้านคอมพิวเตอร์ และระบบสารสนเทศ ผู้สอนจะมีบทบาทเป็นผู้แนะนำ และเป็นพี่เลี้ยงของผู้เรียนในการแสวงหาความรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ ตลอดทั้งแนะนำให้ผู้เรียนรู้จักแหล่งการเรียนรู้ และการทำงานเป็นกลุ่ม เป็นต้น บทบาทการเรียนการสอนในลักษณะปัจจุบันจะหมดไปอย่างสิ้นเชิง นอกจากนี้จะมีผู้สอนหรือผู้สอนร่วมเสริมจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ผู้สอนลักษณะนี้จะเป็นผู้ให้ข้อมูลเนื้อหาสาระมากกว่าวิธีการ และหาความรู้เกี่ยวกับการศึกษาและหลักสูตรต่าง ๆ

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2539) ได้อธิบายถึง การที่จะได้มาซึ่งสังคมที่พึงปรารถนา คนมีความสุข มีศีลธรรม มีการศึกษาและมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม มีระเบียบวินัย ครอบคลุมที่อบอุ่น ชุมชนที่เข้มแข็ง ประเทศชาติที่มั่นคง สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 ซึ่งได้รวบรวมแนวคิดของนักวิชาการในประเด็นหลัก คือศึกษาจากผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ สังคม

และการเมืองในยุคโลกาภิวัตน์ได้สรุปคุณลักษณะของ“ครูแบบใหม่ที่สังคมไทยต้องการ” ประกอบด้วย คุณสมบัติ 10 ประการดังนี้ (1) เป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในด้านคุณธรรมและคำพูด (2) ครูต้องมีลักษณะชีวิตที่ดี (3) ต้องสอนให้คนคิดเป็น ทำเป็น (4) ต้องมีใจใฝ่รู้ รักษาการเรียนรู้ตลอดชีวิต (5) ต้องมีวิสัยทัศน์กว้างไกล (6) ต้องมีอุดมการณ์และมีใจรักในงานสอนอย่างแท้จริง (7) รักในอุดมการณ์ประชาธิปไตย (8) ต้องมีบทบาทเป็นผู้ชี้นำมากกว่าการเป็นผู้ผลักดัน (9) ยึดมั่นในอุดมการณ์ของความเป็นครู (10) ต้องตระหนักในหัวใจถึงความเป็นพ่อแม่ที่สงของเด็ก

อมรวิทย์ นาครทรรพ (2539: 121-123) ได้รายงานสรุปจากการสัมมนาระดับชาติ ณ หอประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ ของโครงการการศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์ว่า

“ครูในโลกยุคโลกาภิวัตน์นั้น ต้องเป็นทั้งผู้ให้ความรู้ ผู้ให้เครื่องมือในการแสวงหาความรู้ และผู้จุดไฟแห่งการเรียนรู้ ฉะนั้นครูจะต้องเป็นผู้รอบรู้ในเนื้อหาวิชา ครูจะต้องแตกฉานในทักษะ และวิธีหาความรู้สมัยใหม่ และเป็นผู้ที่มีหูตากว้างขวางเกี่ยวกับแหล่งความรู้ต่าง ๆ อีกทั้งยังต้องเป็นนักจิตวิทยาชั้นดีที่จะกระตุ้นการใฝ่รู้ของเด็กได้อีกด้วย”

เพิ่มรุธ บุปผามาตะนัง (2542: 22-26) กล่าวถึงลักษณะครูในยุคข้อมูลข่าวสารไว้ดังนี้

1. มีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีและสื่อการเรียนการสอน คอมพิวเตอร์ ซีดีรอม คอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นต้น เพราะสิ่งเหล่านี้เข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษามากขึ้นเป็นแหล่งความรู้สำหรับนักเรียนและครู สามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา

2. มีวิสัยทัศน์กว้างไกล รู้ทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม สนใจใคร่รู้ค้นคว้าวิจัย พัฒนาตนเองและพัฒนางานในหน้าที่อยู่เสมอ

3. มีหัวใจเป็นนักปราชญ์ มีทักษะในการฟัง พูด อ่าน เขียน รู้จักปรับบทบาทด้านต่าง ๆ ให้สมดุล

4. เปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกเน้นให้นักเรียนเป็นผู้ศึกษาค้นคว้า และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

5. การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

6. ประกอบด้วยคุณธรรมและจริยธรรม

7. วัดและประเมินผลนักเรียนตามสภาพจริง

ประกอบกับปีพุทธศักราช 2542 ได้มีพระราชบัญญัติการศึกษาประกาศออกมาบังคับใช้ ซึ่งแนวการจัดการเรียนการสอนที่กำหนดมีการเปลี่ยนแปลงไปจากแต่ก่อน ครูต้องมีการเปลี่ยนบทบาทของตนตามตามที่พระราชบัญญัติการศึกษากำหนดไว้ซึ่งสามารถวิเคราะห์คุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับสมรรถภาพครูได้ดังนี้ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542)

1. ยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้พัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมี

ความสำคัญที่สุด (มาตรา 22)

2. การจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้ง ความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และ
บูรณาการตามความเหมาะสม (มาตรา 23)

3. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน
โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (มาตรา 24)

4. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้
มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา (มาตรา 24)

5. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ได้ คิดเป็น ทำเป็น
รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (มาตรา 24)

6. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสาน สาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนและสมดุลกัน
รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้ในทุกสาขาวิชา (มาตรา 24)

7. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และ
อำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่ง
ของกระบวนการเรียนรู้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและ
แหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ (มาตรา 24)

8. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา
ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชน ทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (มาตรา 24)

9. ส่งเสริมการดำเนินงานและจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ (มาตรา 25)

10. จัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกต
พฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบความรู้ไปในกระบวนการเรียนการสอนตาม
ความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา (มาตรา 26)

11. ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชน
มีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและ
วิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ (มาตรา 29)

12. ส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละ
ระดับการศึกษา (มาตรา 30)

พลสันต์ โพธิ์ทอง (2543: 14-21) ได้กล่าวถึงลักษณะของครูผู้เชี่ยวชาญหรือคุณลักษณะที่
พึงประสงค์ ไว้ดังนี้

ครูผู้เชี่ยวชาญ (Master Teacher) หมายถึง ครูผู้ทำหน้าที่สอนประจำในระดับการศึกษาต่าง ๆ
ทั้งในระบบ นอกโรงเรียน และการศึกษาอধ্যาศัย มีความรู้ความสามารถและมีทักษะ

มีคุณลักษณะและความเชี่ยวชาญเป็นที่ยอมรับทั้งในด้านการเรียนการสอน การศึกษาวิจัยพัฒนา และการให้บริการทางด้านวิชาการแก่ชุมชน ครูผู้เชี่ยวชาญ เป็นบุคคลที่มีลักษณะคิดกว้าง คิดไกล ใฝ่รู้ ใฝ่งาน และมีวิญญานความเป็นครู เป็นครูที่มีความเก่ง และเชี่ยวชาญในด้านการงาน ด้วยความรอบรู้ ด้านความมุ่งมั่นพัฒนา และเป็นครูที่ดีที่เป็นแบบอย่างในด้านคุณธรรม จริยธรรม การประพฤติ ปฏิบัติ ด้านความเป็นประชาธิปไตย และด้านความรักศรัทธาในอาชีพครู

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541) ได้กำหนดตัวบ่งชี้ลักษณะครูที่ดีไว้ตามลำดับดังนี้

1. ต้องมีความรัก และความเข้าใจเด็ก มีความเมตตาและปรารถนาดี รักเด็ก
2. ยิ้มแย้มแจ่มใส น่าศรัทธา มองโลกในแง่ดี
3. เสียสละอุทิศเวลา เป็นผู้ให้มากกว่าผู้รับ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม และประโยชน์ที่เกิดกับตัวเด็กมากกว่าส่วนตน
4. พัฒนาตนเองเสมอ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
5. มีมนุษยสัมพันธ์ดี อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข
6. ซื่อสัตย์อดทน ขยันหมั่นเพียร จริงใจ ตั้งใจค้นหาศักยภาพของเด็ก
7. ตั้งใจสอน มีความสามารถในการปฏิบัติงานสอน มีการพัฒนาผลงานอย่างต่อเนื่อง
8. มีวิสัยทัศน์กว้างไกล สามารถวิเคราะห์หลักสูตรเชื่อมโยงกับสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริง

ในการจัดการเรียนการสอน

9. ตรงต่อเวลา จัดสรรเวลากิจกรรมอย่างเป็นระบบ
10. มีความรับผิดชอบ มุ่งมั่น แก้ปัญหาให้นักเรียนรายบุคคล
11. รักและศรัทธาในวิชาชีพ
12. ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี แต่งกายและวางตนเหมาะสม
13. ยอมรับความคิดเห็น และ ความสามารถของคนอื่น
14. ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล และเชื่อว่าเด็กทุกคนมีศักยภาพในการเรียนรู้
15. เป็นนักประสาน ร่วมมือกับชุมชนได้อย่างสร้างสรรค์

ชนาธิป พรกุล (2543: 6-7) ได้กล่าวถึงความเป็นครูในยุคสมัยปัจจุบัน ควรมีคุณสมบัติดังนี้

- (1) มีความรอบรู้ในเนื้อหาวิชาที่ลุ่มลึก (2) ติดตามความก้าวหน้าในเทคนิควิธีสอนตลอดเวลา
- ครูจึงต้องเป็นสมาชิกของสมาคม หรือ ชมรมทางวิชาการ (3) เป็นแบบอย่างในการคิดการทำ
- (4) เป็นนักจิตวิทยาการเรียนรู้ (5) เป็นนักเทคโนโลยีสารสนเทศ (6) เป็นผู้เชี่ยวชาญภาษาอังกฤษ
- (7) เป็นผู้เรียนรู้อยู่ตลอดชีวิต

สำนักงานคุรุสภา (2544) ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู 12 ข้อ ดังนี้

1. ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ
2. ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน
3. มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ
4. พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง
5. พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ
6. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน
7. รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ
8. ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน
9. ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์
10. ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน
11. แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา
12. สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานระดับคุณภาพทางวิชาชีพของครู (National Teacher Qualification: NTQ) ซึ่งคุรุสภาพัฒนามาจากเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู พ.ศ.2537 โดยแบ่งคุณภาพครูเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 ครูปฏิบัติการ

เป็นครูที่ปฏิบัติงานโดยยังอาศัยการชี้แนะ การสั่งการ และรูปแบบจากผู้อื่น หรืออาศัยคำสั่ง เอกสารแบบแผนต่าง ๆ และมีความมุ่งมั่นที่จะทำตามแบบแผนนั้น ๆ ให้สมบูรณ์โดยคำนึงถึงเป้าหมายปลายทางเป็นลำดับรอง

การสอนมุ่งเน้นเนื้อหา ผู้สอนเป็นผู้บอกความรู้ สอนตามแผนที่กำหนด กิจกรรมทุกอย่าง ตัดสินใจโดยครู สื่อ เน้นความรู้ ความจำ ประเมินผลเน้นการทดสอบ เกิดผลต่อผู้เรียนในด้านความรู้ ความจำเป็นส่วนใหญ่ ผลงานของผู้เรียนเป็นแบบเดียวกันตามที่ครูกำหนด รายงานผลเป็นภาพรวมของผู้เรียนทั้งชั้น

เป้าหมายในการพัฒนาคำนึงถึงผลที่เกิดกับตนเองเน้นความถูกต้องตามระเบียบกฎเกณฑ์ มากกว่าเป้าหมายของงานหรือผลที่เกิดขึ้นกับผู้รับบริการ

ระดับที่ 2 ครูชำนาญการ

เป็นครูที่ปฏิบัติงานโดยมีกระบวนการพัฒนาไปสู่ความสามารถในการคิดเอง ทำเอง ตัดสินใจเองได้ โดยมีความมุ่งมั่นที่จะลงมือทำ รู้จักกำหนดเป้าหมายของงานไปที่ผู้ใช้บริการ แต่ยังไม่มีการขั้นตอนการดำเนินงานไปสู่เป้าหมายนั้นอย่างชัดเจนและมีประสิทธิภาพ

การสอนมุ่งเน้นความรู้ความเข้าใจ มีตัวอย่างมากขึ้น ดัดแปลงแผนสื่อให้เหมาะสมกับสภาพจำกัดต่าง ๆ ได้ มีอุปกรณ์มากขึ้น ผลงานของผู้เรียนยังเป็นเรื่องเดียวกัน แต่มีรายละเอียดแตกต่างกัน รายงานผลเป็นกลุ่ม

เป้าหมายในการพัฒนา คำนึงถึงความถูกต้องระเบียบ กฎเกณฑ์ ให้ความสำคัญต่อกระบวนการและเน้นผลที่เกิดขึ้นกับตนเองและผู้รับบริการเท่า ๆ กัน

ระดับ 3 ครูเชี่ยวชาญ

เป็นครูที่ปฏิบัติงานอย่างมีเป้าหมาย มีขั้นตอนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบสร้างสรรค์งานคิดละตัดสินใจได้เอง จัดลำดับความสำคัญของงานได้ เน้นการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ

การสอนมุ่งเน้นกระบวนการคิด ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้เป็นส่วนใหญ่ ครูใช้คำถามมากขึ้น ถามหาวิธีการ มีแผนการสอนที่พัฒนาขึ้นเอง จัดทำเองให้เหมาะสมกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล ใช้สื่อเน้นกระบวนการเรียนรู้มากขึ้น คำตอบของผู้เรียนหลากหลายเกิดจากการแสวงหาและสรุปความรู้ของผู้เรียนตามเป้าหมายของครู กล้าคิด กล้าแสดงออกอย่างสร้างสรรค์

เป้าหมายในการพัฒนาคำนึงถึงผลที่เกิดกับผู้รับบริการอย่างรอบคอบสมดุลงานทั่วถึงและเสมอภาค

ระดับ 4 ครูเชี่ยวชาญพิเศษ

เป็นครูที่ดำเนินงานต่าง ๆ โดยคำนึงถึงบุคคลอื่น องค์ประกอบอื่น ๆ ที่จะได้รับประโยชน์จากการปฏิบัตินั้น แต่ยังไม่สามารถสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันสร้างความเป็นเอกภาพในทุก ๆ ส่วนทุกองค์ประกอบต่าง ๆ นั้นได้

การสอนมุ่งเน้นการพัฒนาจริง ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้ กิจกรรมและสื่อ สอดคล้องและสัมพันธ์กัน ส่งผลต่อพัฒนาการและความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน ให้โอกาสในการแสดงออกอย่างอิสระ ผลงานของผู้เรียนแตกต่างกันตามกระบวนการเรียนการสอนที่เลือก

เป้าหมายในการพัฒนาคำนึงถึงผลที่เกิดกับผู้รับบริการและการพัฒนาวิชาชีพ และการพัฒนาสังคม

ระดับ 5 ครูผู้ทรงคุณวุฒิ

เป็นครูที่ปฏิบัติงานด้วยกระบวนการพัฒนาร่วมกันอย่างสร้างสรรค์บนพื้นฐานของผลพัฒนาทางบวกอย่างเท่าเทียมกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง สร้างความเป็นเอกภาพของงานและกลุ่มบุคคลทั้งหมด รวมทั้งความสมดุลของสิ่งแวดล้อม

การสอนมุ่งเน้นการค้นหา สร้างความรู้ร่วมกันกับผู้เรียน ผู้เรียนเป็นผู้วางแผนการเรียนรู้และกำหนดหลักสูตรของห้องเรียนเกือบทั้งหมดร่วมประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองและการสอนของครู ใช้สื่อหลากหลายตอบสนองความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน ผลงานของผู้เรียนคนละอย่าง

คนละเรื่องตามความสนใจและความถนัดอย่างแท้จริง เป็นผู้สร้างผู้นำให้ผู้เรียน และเพื่อนครู เป็นผู้นำคิดเอง พัฒนาเองได้รอบด้านอย่างยั่งยืน

เป้าหมายในการพัฒนาค่านึงถึงประโยชน์ส่วนรวม ส่งผลให้เกิดการสร้างและพัฒนาวิชาชีพอย่างถาวร มีเกียรติภูมิ เป็นตัวอย่างได้ทั้งวิชาชีพและชีวิตส่วนบุคคล

ส่วนนักการศึกษาต่างประเทศได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถภาพครูโดยทั่วไปไว้ดังนี้

วิกเลอร์ (Vogler.1972) ได้ศึกษาสมรรถภาพพื้นฐานของครู (Competency Based Teacher Education) โดยกล่าวถึงสมรรถภาพทั่ว ๆ ไปของครูไว้ 5 ประการด้วยกัน คือ (1) มีสมรรถภาพด้านความรู้ ทักษะและเจตคติ (2) รู้จักใช้สมรรถภาพให้เกิดประโยชน์ (3) สามารถประเมินผลนักเรียนได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ (4) สามารถปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้พัฒนาขึ้น (5) ก่อให้เกิดการพัฒนาในตัวนักเรียน

ฮาเบอร์แมนและสติลแนล(รัชนี ขวัญบุญจันทร์.2536;อ้างอิงจากHabermanand Stinnell.1973) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับสมรรถภาพของครูไว้ 9 ประการดังต่อไปนี้

ประการที่หนึ่ง ทักษะของผู้ที่จะเป็นครู ผู้ที่จะเป็นครูจะต้องมีทักษะในด้านวิธีการสอน และมีความรู้ในเนื้อหาวิชาอย่างดี การสอนแบบจุลภาพเป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่จะช่วยฝึกฝนให้ครูมีลักษณะตามต้องการ

ประการที่สอง จริยธรรมและค่านิยมของผู้ที่จะเป็นครู เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เพราะค่านิยมของครูจะเป็นเครื่องกำหนดแนวทางความประพฤติและการวางตัวของครูในอนาคต

ประการที่สาม มโนทัศน์หรือความคิดรวบยอด ผู้เป็นครูควรจะต้องเลือกเรียนรู้มโนทัศน์ที่สำคัญที่เป็นประโยชน์ในการทำงานมากกว่าที่จะเรียนรู้ทุกสิ่งทุกอย่างอย่างกว้างขวาง

ประการที่สี่ จิตวิทยาพัฒนาการ ครูจะต้องรู้และสามารถอธิบายเกี่ยวกับพัฒนาการทางร่างกาย ทางอารมณ์ และทางสังคมของกลุ่มเด็กที่ตนจะไปสอนได้เป็นอย่างดี

ประการที่ห้า สิ่งแวดล้อมทางสังคม ผู้สอนจะต้องรู้และเข้าใจถึงความกดดันทางสังคมที่จะเกิดขึ้นแก่เด็ก ดังนั้นครูจะต้องเรียนวิชาสังคมวิทยาและมนุษยวิทยาทางการศึกษาด้วย

ประการที่หก หลักการเรียนรู้ วิชานี้มีความสำคัญมาก ครูจะต้องรู้ว่าโดยทั่วไปธรรมชาติของนักเรียนที่จะเรียนรู้เป็นอย่างไร

ประการที่เจ็ด วิชาครูหลักสูตรการฝึกหัดครูทุกหลักสูตรจะต้องจัดให้มีการเรียนวิธีสอนวิชาต่าง ๆ เช่น วิธีสอนศิลปะ วิธีสอนวิทยาศาสตร์ วิธีสอนคณิตศาสตร์ และวิธีสอนอื่น ๆ

ประการที่แปด ผู้ที่จะเป็นครูจะต้องมีปรัชญาของตนเอง เข้าใจมโนทัศน์เกี่ยวกับตนควบคู่ไปกับการเข้าใจเด็กด้วย

ประการที่เก้า ความเปลี่ยนแปลง ครูจะต้องเข้าใจหลักปรัชญาสากลที่กล่าวไว้ว่า “ไม่มีสิ่งหนึ่งสิ่งใดถาวรมั่นคงตลอดกาล ทุก ๆ สิ่งมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ครูต้องพยายามปรับตัวให้เข้ากับ ความเปลี่ยนแปลงในเรื่องหลักสูตรและวิธีสอน ”

เฮนรี่ และ มอร์เทนสัน (รัชนี ขวัญบุญจัน.2536 ; อ้างอิงจาก Henney and Mortenson. 1973) ได้ทำการศึกษาสมรรถภาพของครูประถมศึกษาที่ดีจากกลุ่มของผู้ปกครอง ครู และผู้บริหาร โดยการสังเกตพฤติกรรมการสอนจากวีดีโอ แล้วนำมาอภิปรายหาข้อสรุป ได้ข้อสรุปว่า ครูประถมศึกษาที่ดีควรมีคุณลักษณะดังนี้ คือ (1) มีความรู้ในเนื้อหา (2) ใช้วิธีสอนได้หลาย ๆ แบบ ในการดำเนินการเรียนการสอน (3) ใช้กิจกรรมต่าง ๆ กระตุ้นนักเรียนระหว่างการเรียนการสอน (4) สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน (5) มีความสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน (6) มีความรู้และความเข้าใจในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล (7) สนับสนุนในความคิดเห็นใหม่ ๆ หรือที่ท้าทายของเด็ก (8) สนับสนุนเด็กในการสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง

ฮอลล์ และจอร์ส (Hall and Jores. 1976) ได้จำแนกสมรรถภาพของครูทั่วไป ออกเป็น 5 ด้าน

1. สมรรถภาพด้านสติปัญญา (Cognitive Competencies) ได้แก่ สมรรถภาพด้านความรู้ เชี่ยวชาญ ความแม่นยำในเนื้อหาวิชาที่สอน วิธีสอน การวิเคราะห์โปรแกรมที่สอนและหลักสูตร
  2. สมรรถภาพด้านปฏิบัติการ (Performance Competencies) ได้แก่สมรรถภาพการปฏิบัติการสอน การใช้สื่อการสอน การใช้คำถาม ซึ่งต้องอาศัยพื้นฐานทางด้าน สติปัญญา
  3. สมรรถภาพด้านผลการสอน (Consequence or Product Competencies) เป็นสมรรถภาพที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ในตัวผู้เรียน
  4. สมรรถภาพด้านการศึกษาค้นคว้า (Exploration Competencies) เป็นสมรรถภาพที่ก่อให้เกิดประสบการณ์ที่มีคุณค่าในตัวครู เพื่อเพิ่มพูนสมรรถภาพของครู
  5. สมรรถภาพทางด้านอารมณ์และจิตใจ (Affective Competencies) เป็นสมรรถภาพที่เกี่ยวข้องกับค่านิยม ทศนคติ ความสนใจ และความซาบซึ้งหรือเห็นคุณค่าในวิชาชีพครู
- แอนเดอร์สัน (Anderson.1990) ได้ศึกษาความแตกต่างของครูที่มีประสิทธิภาพและครูที่ไม่มีประสิทธิภาพ ได้พบตัวแปรที่ทำให้ครูมีประสิทธิภาพดังนี้

1. อธิบายวัตถุประสงค์ของบทเรียนหน่วยการเรียนรู้ที่ต้องการให้นักเรียนเรียนรู้อย่างแจ่มแจ้ง
2. ใช้อุปกรณ์วัสดุเกี่ยวกับการสอนหลายชนิด
3. เตรียมการสอนและเครื่องใช้ที่จะใช้ในการสอนอย่างพร้อม
4. ใช้หนังสือ ประสบการณ์ กิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้
5. บอกนักเรียนถึงความสำคัญของบทเรียน

6. รู้จักใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ทุกวินาที และปรับเนื้อหาให้เหมาะสม โดยคิดถึงระยะเวลาความใส่ใจของนักเรียน

7. ครูควรสอนนักเรียนให้มีอัตราความสำเร็จในการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ

8. เนื้อหาที่สอนเป็นที่สนใจของนักเรียน

9. การตั้งความคาดหวังของครูและการตั้งเกณฑ์ของความสำเร็จของนักเรียนจะต้องเหมาะสม ไม่สูงหรือต่ำจนเกินไป

สคริเวน (กรรณิการ์ บารมี .2539 ; อ้างอิงจาก Scriven.1991) ได้เขียนรายงานที่แสดงถึงหน้าที่ครู ซึ่งได้มาจากการรวบรวมประสบการณ์ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยมีรายละเอียดครอบคลุมหน้าที่และภารกิจหลาย ๆ ด้าน ในฐานะการปฏิบัติหน้าที่ของครู นอกเหนือไปจากภาระการสอนแต่เพียงอย่างเดียว ซึ่งหน้าที่ครูต่อไปนี้ครูอาจทำเพียงถือว่าเป็นความสามารถขั้นต่ำที่ครูต้องทำ แต่ในบางรายการเป็นสิ่งที่ดีหากครูสามารถปฏิบัติได้ ได้แก่

1. ครูควรมีความรู้ในเนื้อหาวิชา เป็นความสามารถของครูที่มีความรู้ในเนื้อหาวิชาเฉพาะที่ตนเองรับผิดชอบในการสอน พิจารณาได้จากการศึกษาของครูในวิชานั้น ๆ โดยเป็นการศึกษาในระบบ หรือการที่ครูเข้ารับการอบรมเพิ่มเติมในภายหลังก็ได้ นอกจากนี้ครูควรมีความรู้ในวิชาอื่น ๆ ที่อยู่ในหลักสูตรด้วยเพื่อช่วยให้ครูทำการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ครูควรมีทักษะการสอน ซึ่งประกอบด้วยทักษะที่สำคัญหลายประการที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะการจัดกระบวนการเรียนการสอน การควบคุมชั้นเรียนและนักเรียน การกระตุ้นให้นักเรียนมีความพยายามในการศึกษา เพื่อเสาะหาความก้าวหน้าอยู่เสมอและการจัดการในกรณีที่มีเหตุการณ์ฉุกเฉินร้ายแรงเกิดขึ้น ในส่วนของครูเอง ก็ต้องเพิ่มทักษะการสร้างและพัฒนาวิชาโดยมีการวางแผนรายวิชา การคัดเลือก และการสร้างสรรค์วัสดุอุปกรณ์และใช้แหล่งทรัพยากรที่มีประโยชน์จากท้องถิ่น การใช้สื่อ และผู้เชี่ยวชาญให้เป็นประโยชน์ต่อการสอนในวิชาของตน อีกทั้งต้องมีทักษะในการประเมินในเรื่องวิชาการสอน

3. ครูควรมีทักษะการประเมิน ที่สำคัญคือความรู้เกี่ยวกับการประเมินนักเรียน การสร้างและบริหารการสอบ การให้เกรด การจัดลำดับ การให้คะแนน ทั้งในรายละเอียดของกระบวนการและการแสดงผลการประเมินได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ตลอดจนแนวปฏิบัติในการรายงานผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ความรู้เกี่ยวกับการรายงานผลสัมฤทธิ์ต่อนักเรียน ผู้บริหารและผู้ปกครอง หรือบุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

4. ครูต้องเป็นผู้ที่แสดงตนได้ว่าเป็นผู้ที่มีลักษณะของผู้ที่มีความเป็นครู อันได้แก่การมีจริยธรรมในวิชาชีพ ความมีทัศนคติที่ดีในวิชาชีพ มีความรู้ในหน้าที่ของครู มีความสามารถในการพัฒนาวิชาชีพ

และการให้บริการในวิชาชีพแก่เพื่อนครูหรือผู้ร่วมงานหรือผู้ที่เริ่มปฏิบัติงาน ครูควรมีการวิจัยการสอนที่ตนเองทำอยู่ รู้จักสภาพหรือบริบทของโรงเรียนและชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่

5. ครูควรมีหน้าที่การให้บริการอื่น ๆ แก่โรงเรียน อาทิเช่น การเข้าร่วมเป็นกรรมการ หรือ การแสดงความคิดเห็นต่อกิจการหรือนโยบายของโรงเรียน หรือช่วยในกิจกรรมของนักเรียนทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับโอกาสและความเหมาะสม

เดวิด แอสซิน (Assin.1995) ได้สรุปกิจกรรมเกี่ยวกับคุณภาพครูไว้ว่าต้องเน้นรวมถึงมิติต่าง ๆ ดังนี้

1. ความรู้ (Knowledge) เกี่ยวกับสาระเนื้อ ๆ ของหลักสูตร ตลอดจนเป้าหมายของหลักสูตรนั้น ๆ
2. ทักษะวิชาครู (Skill of Effective Pedagogy) ครูต้องมีทักษะรวมทั้งความสามารถในการนำวิชาครูไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ วิธีสอนที่หลากหลาย ตลอดจนทั้งวิธีการและยุทธศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ
3. การไตร่ตรองได้สวน (Reflection) และความสามารถในการวิพากษ์ตนเอง
4. ความสำนึกและการยอมรับผู้อื่น (Empathy) การรู้จักยอมรับผู้อื่นทั้งที่เป็นผู้ร่วมงานและศิษย์ เพื่อบรรลุเป้าประสงค์ในการจัดการศึกษาทั้งทางด้านจิตพิสัย และ พุทธิพิสัยของศิษย์นั่นเอง
5. ความสามารถในการจัดการ (Managerial Competence) ความสามารถพื้นฐานประการหนึ่งของครู คือความรับผิดชอบในการจัดการทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน

จากการศึกษาค้นคว้าแนวคิดต่างๆที่กล่าวมาแล้วเกี่ยวกับสมรรถภาพที่สำคัญในการปฏิบัติงานสอนของครูทั้งในประเทศและต่างประเทศ ผู้วิจัยได้จำแนกสมรรถภาพในการปฏิบัติงานออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ทักษะ คุณลักษณะและทัศนคติ โดยมีรายละเอียด ดังตาราง 1

ตาราง 1 สรุปและวิเคราะห์สมรรถภาพครูตามทัศนะของนักการศึกษา

	รายการสมรรถภาพครู	กมล สุดประเสริฐและคณะ (2535)	วิจิตร ศรีสอ้าน (2535)	สุรศักดิ์ ใจดวงระฤก (2536)	ประยูร อารามาน (2536)	สนธิ์ พิชัยพันธุ์ และคณะ (2538)	เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2539)	ศุภสกา (2537)	พระราชบัญญัติการศึกษา (2542)	ธกค. (2541)	ขุนธิป พรกุล (2543)	Harberman anslimeli (1973)	Henny and Monterson (1973)	Hall and Jores (1976)	Scriven (1991)	Anderson (1990)	David assin (1995)
1	ด้านวิชาการ																
	มีความรู้ในวิชาที่สอน		✓	✓	✓						✓	✓	✓		✓		✓
	มีความรู้ในเรื่องทั่วไป				✓										✓		
	เข้าใจในด้านจิตวิทยาการเรียนรู้			✓		✓					✓	✓					
	มีความรู้เกี่ยวกับชุมชนและสิ่งแวดล้อม	✓													✓		
	มีความรู้ทางด้านโครงสร้างหลักสูตร	✓												✓			
	เข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล		✓	✓		✓			✓				✓	✓			
	แสวงหาความรู้อยู่เสมอ		✓		✓	✓	✓	✓							✓		
	มีความรู้ความก้าวหน้าในเทคโนโลยี		✓		✓						✓						
2	ด้านทักษะการสอน																
	สามารถสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ					✓				✓		✓		✓	✓		
	ใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย			✓								✓	✓				✓
	จัดทำแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้จริง							✓									
	แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้															✓	
	วัดและประเมินผลการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม			✓	✓									✓	✓		✓
	ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน	✓	✓				✓	✓	✓				✓		✓		
	มีทักษะในการจัดกิจกรรมการสอน														✓		
	ใช้สื่อในการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ							✓	✓				✓		✓	✓	
	สร้างบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้		✓												✓		
	ปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนอยู่เสมอ				✓			✓		✓	✓		✓				

ตาราง 1 (ต่อ)

	รายการสมรรถภาพครู	กมลสุดประเสริฐและคณะ (2535)	วัชร ศรีจันทร์ (2535)	สุรางค์ ไชยธรรม (2535)	ประยูร อาราม (2536)	สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ (2538)	เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2539)	คุณสง (2537)	พระราชบัญญัติการศึกษา (2542)	สกค. (2541)	ชนาธิป พงษ์ (2543)	Harberman anstimmell (1973)	Henny and Monterson (1973)	Hall and Jone (1976)	Scriven (1991)	Anderson (1990)	David assin(1995)
	ติดตามความก้าวหน้าของเทคนิคการสอน										✓				✓		
	สอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง								✓								
	บูรณาการการสอนได้อย่างเหมาะสม								✓								
	สามารถควบคุมชั้นเรียนได้														✓		
	มีทักษะการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้								✓								
3	ด้านคุณลักษณะและทัศนคติ																
	มีจิตวิญญาณในการเป็นครู		✓			✓											
	ยึดมั่นในอุดมการณ์ของความเป็นครู						✓										
	มีทัศนคติที่ดีต่อการเป็นครู														✓		
	เห็นคุณค่าและศรัทธาในวิชาชีพครู									✓				✓			
	มีศีลธรรม มีความเมตตา							✓		✓		✓					
	อุทิศเวลาการสอนให้นักเรียน							✓		✓							
	แต่งกายสะอาดเรียบร้อย	✓								✓							
	เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียน	✓				✓	✓	✓		✓							
	มีมนุษยสัมพันธ์ สามารถประสานงานกับผู้อื่น		✓		✓			✓	✓	✓							
	มีความยุติธรรม มีเหตุผล			✓													
	มีความเชื่อมั่นในตนเอง															✓	
	มีความสัมพันธ์ที่ดี		✓	✓									✓				
	รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น		✓	✓						✓			✓				✓
	มีความคิดสร้างสรรค์		✓		✓					✓							
	ซื่อสัตย์				✓					✓							
	มีวิสัยทัศน์กว้างไกล				✓					✓							
	มีความรับผิดชอบในหน้าที่					✓											
	ตรงต่อเวลา					✓				✓							

จากการศึกษาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครูในระดับประถมศึกษาได้เป็นด้านต่าง ๆ คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านเจตคติ ซึ่งผู้วิจัยนำทั้ง 3 ด้านมาสรุปแล้วรวบรวมสังเคราะห์ออกมาเป็นตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบได้ทั้งหมด 7 ด้าน ดังนี้

1. ด้านความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาหลักสูตรในกลุ่มวิชาต่าง ๆ ที่สอน สามารถนำความรู้ไปพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ด้านความรู้เรื่องจิตวิทยาและทฤษฎีการเรียนรู้ หมายถึง มีความรู้ในหลักจิตวิทยาการเรียนการสอน ทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน เพื่อสามารถที่จะนำความรู้นั้นไปใช้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ด้านการศึกษาค้นคว้าวิจัยและพัฒนาตนเอง หมายถึง มีความสนใจใฝ่รู้ใฝ่ศึกษา และพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ จนเป็นครูที่รู้เท่าทันโลก มีการศึกษาวิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูล ข่าวสาร เนื้อหาสาระ เทคนิควิธีการ และกระบวนการต่าง ๆ ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตัวผู้เรียนเอง ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
4. ด้านวิธีสอน หมายถึง รูปแบบของการสอน เทคนิคการสอนเฉพาะในแต่ละกลุ่มวิชา เช่น การสอนแบบกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ การสอนที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง (Child Center) เทคนิคการสอนจิตวิทยาพัฒนาการเป็นต้น
5. ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน หมายถึง มีความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบ การประเมินผลโดยใช้พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย และความรู้ด้านการทำแฟ้มสะสมงาน (Portfolio)
6. ด้านสื่อการสอน หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับการผลิตสื่อ การใช้สื่อ การสร้างแบบฝึกเสริมทักษะ เช่น ความรู้ด้านการนำเศษวัสดุเหลือใช้มาเป็นสื่อ ผลิตสื่อการสอน การสร้างบทเรียนโปรแกรม เป็นต้น
7. ด้านเจตคติต่อวิชาชีพ หมายถึง มีความรักและศรัทธา และมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครู และเด็ก มีความเสียสละ ตั้งใจและเอาใจใส่และมุ่งมั่นต่อการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ ตลอดจนประพฤติตนอยู่ในศีลธรรมและเป็นแบบอย่างที่ดี

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis)

การวิเคราะห์องค์ประกอบเป็นวิธีการทางสถิติ ที่จะช่วยค้นหาลักษณะของตัวแปรหลาย ๆ ตัว ที่มีสหสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เป็นการลดจำนวนตัวแปรให้น้อยลงเพื่อให้ง่ายต่อการเข้าใจ ทำให้สามารถมองเห็นโครงสร้างและแบบแผนของตัวแปรในลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ซึ่งจะช่วยอธิบายความหมายและลักษณะของตัวแปร ทำให้สามารถให้คำจำกัดความของตัวแปรได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ช่วยตัดสินใจว่าจะศึกษาตัวแปรด้านใดบ้าง และตัวแปรใดเกี่ยวข้องกับตัวแปรใด

Daniel (ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์ .2541 ; อ้างอิงจาก Danie.1988) ได้พูดถึงการวิเคราะห์องค์ประกอบไว้ว่า “การวิเคราะห์องค์ประกอบถูกออกแบบมาเพื่อใช้ตรวจสอบโครงสร้างของชุดตัวแปรและเพื่อใช้อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในรูปของจำนวนที่น้อยที่สุดของตัวแปรแฝงที่สังเกตไม่ได้ ซึ่งตัวแปรแฝงที่สังเกตไม่ได้เหล่านี้จะถูกเรียกว่าองค์ประกอบ”

Joreskog และ Sorbom (ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์ .2541 ; อ้างอิงจาก Joreskog and Sorbom.1989) ได้อธิบายว่า “แนวคิดที่สำคัญภายใต้รูปแบบของการวิเคราะห์องค์ประกอบ คือ มีตัวแปรบางตัวที่ไม่สามารถสังเกตหรือวัดได้โดยตรง หรืออาจเรียกได้ว่าเป็นตัวแปรแฝง หรือ องค์ประกอบ ตัวแปรที่ไม่สามารถวัดได้โดยตรงนั้นสามารถอ้างอิงได้ทางอ้อมจากข้อมูลของตัวแปรที่สังเกตได้ การวิเคราะห์องค์ประกอบเป็นกระบวนการทางสถิติสำหรับเปิดเผย (uncooering) ตัวแปรแฝงที่มีอยู่ โดยศึกษาผ่านความแปรปรวนระหว่างชุดของตัวแปรที่สังเกตได้”

กระบวนการวิเคราะห์องค์ประกอบถือกำเนิดขึ้นมาในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 โดยSpearman แต่การวิเคราะห์องค์ประกอบในสมัยนั้นยังเป็นวิธีการที่ยุ่งยาก ซับซ้อนและเสียเวลามากในการวิเคราะห์ ดังนั้นการวิเคราะห์องค์ประกอบจึงยังไม่ใช่ที่แพร่หลายในหมู่นักวิจัยสมัยนั้น จนกระทั่งคอมพิวเตอร์ถือกำเนิดขึ้นมาและตามมาด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่จะช่วยเหลือในการวิเคราะห์องค์ประกอบ ดังนั้นการวิเคราะห์องค์ประกอบจึงได้แพร่หลายกระจายออกไปในหมู่นักวิจัยอย่างกว้างขวาง (ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์ .2541)

Kerlinger (ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์ .2541 ; อ้างอิงจาก Kerlinger.1986) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการวิเคราะห์องค์ประกอบไว้ว่า “ เป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่มีประโยชน์มาก ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อใช้ศึกษาปัญหาที่ซับซ้อนในศาสตร์ทางพฤติกรรม”

ส. วาสนา ประวาลพฤกษ์ (ม.ป.ป) ได้กล่าวถึงการวิเคราะห์องค์ประกอบในหัวข้อต่างๆไว้ดังนี้
วัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์องค์ประกอบ

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบแบบสำรวจ (Exploratory Factor Analysis:EFA) เป็นการใช่วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อสำรวจและระบุองค์ประกอบร่วมที่สามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ผลการวิเคราะห์จะได้ตัวแปรลดลง และได้องค์ประกอบร่วม

2. การวิเคราะห์องค์ประกอบแบบยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis:CFA) เป็นการใช้วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับแบบแผนและโครงสร้างความสัมพันธ์ของข้อมูลที่มีทฤษฎีรองรับ

Stevens (ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์ .2541 ; อ้างอิงจาก Stevens.1996) ได้กล่าวถึงวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ไว้ 4 ข้อ ดังนี้คือ (1) อยู่บนพื้นฐานของจุดอ่อนในการค้นคว้าเอกสาร (2) ใช้ตัดสินใจเกี่ยวกับจำนวนขององค์ประกอบ (3) ใช้ตัดสินใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์หรือความไม่สัมพันธ์ขององค์ประกอบ (4) ตัวแปรจะถูกบรรจุจากอิสระในทุกองค์ประกอบ

การวิเคราะห์องค์ประกอบต้องคำนึงถึงข้อตกลงเบื้องต้น (นงลักษณ์ วิรัชชัย 2538) ดังต่อไปนี้

1. ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบ ตัวแปรสังเกตได้แต่ละตัวมีความแปรผันเนื่องมาจากองค์ประกอบร่วม (common factor = F) และองค์ประกอบเฉพาะ (unique factor = U)

2. ความเป็นอิสระระหว่างองค์ประกอบ องค์ประกอบร่วมและองค์ประกอบเฉพาะมีอิสระต่อกัน นั่นคือ ความแปรปรวนร่วมมีค่า เท่ากับ 0

3. คุณสมบัติด้านการบวกของความแปรปรวนขององค์ประกอบ ข้อตกลงนี้จะวิเคราะห์ความแปรปรวนในตัวแปรสังเกตได้ออกเป็นผลบวกของความแปรปรวนขององค์ประกอบเฉพาะ และความแปรปรวนขององค์ประกอบร่วม

ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์ (2541) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) เก็บข้อมูลและสร้างเมตริกสหสัมพันธ์ 2) การสกัดตัวประกอบ (Extracting initial factors) มีจุดมุ่งหมายเพื่อหาจำนวนแฟกเตอร์ร่วมน้อยที่สุดระหว่างตัวแปร 3) เลือกวิธีหมุนแกน (Method Rotation) 4) เลือกค่า loading 5) ตั้งชื่อองค์ประกอบที่วิเคราะห์ได้

ในการสกัดองค์ประกอบนั้น ก็คือการค้นหาจำนวนองค์ประกอบที่มีความสามารถเพียงพอในการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่สังเกตได้ ซึ่งมีวิธีการต่าง ๆ ให้เลือกใช้ดังนี้ 1) Maximum Likelihood Method (หรือ Canonical Factoring) 2) Least squares Method (หรือ Principal Axes Factoring) 3) Alpha Factoring 4) Image Factoring และ 5) Principal Component Analysis ผู้วิจัยจะต้องเลือกใช้วิธีใดวิธีหนึ่งหรือให้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เลือกให้ ถ้าเป็นโปรแกรม SPSS โปรแกรมจะเลือกวิธี Principal Component Analysis

ส่วนในการเลือกวิธีการหมุนแกน (rotate) ซึ่งมี 2 วิธี คือ Orthogonal ใช้ในกรณีที่ตัวแปรแต่ละตัวเป็นอิสระจากกัน ซึ่งการหมุนแกนมีให้เลือก 3 แบบคือ 1) varimax 2) equamax และ 3) quartimax และวิธี Oblique แบบ oblimin ใช้ในกรณีที่ตัวแปรแต่ละตัวสัมพันธ์กัน โปรแกรมคอมพิวเตอร์ส่วนมากจะเลือกหมุนแกนด้วยวิธี Orthogonal แบบ varimax ทั้งที่ในความเป็นจริงก็ยังมีเทคนิควิธีการหมุนแกนแบบอื่น ๆ ให้เลือกใช้

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์องค์ประกอบที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้เลือกใช้วิธีการสกัดองค์ประกอบสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครูประถมศึกษาในสำนักงานเขตธนบุรีและสำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นแบบ Principal Component Analysis และเลือกใช้การหมุนแกนด้วยวิธี Orthogonal แบบ varimax

ตอนที่ 3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถภาพที่สำคัญต่อการปฏิบัติงานสอนของครูในระดับประถมศึกษา ทั้งในและต่างประเทศ ไว้ดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

โกสินทร์ รังสยาพันธ์ (2530) ได้สำรวจลักษณะครูในกรุงเทพมหานคร พบว่า ครูควรมีลักษณะดี 9 ประการ เรียงไว้ 3 อันดับ

อันดับหนึ่ง

- การสอนดี
- มีเหตุผล
- เป็นประชาธิปไตย

อันดับสอง

- มีความเมตตา กรุณา
- ให้คำปรึกษาแก่เด็ก
- มีความยุติธรรมซื่อตรง
- ให้ความอุปการะนักเรียน

อันดับสาม

- มีความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน
- มีบุคลิกภาพดี

สวาท นาวาทอง (2532) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กับสมรรถภาพของครูโดยใช้หลักการเรียนเพื่อรอบรู้ ผลการศึกษาพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีส่วนสัมพันธ์กับสมรรถภาพการสอนของครู

จันทนา เลือดกรุงศรี (2534) ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์องค์ประกอบความทันสมัยด้านจิตใจของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 963 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามวัดความทันสมัยด้านจิตใจพบว่าองค์ประกอบความทันสมัยด้านจิตใจของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร มี 8 องค์ประกอบ คือ มองโลกในแง่ดี ให้ความสนใจสังคม ยอมรับการเปลี่ยนแปลงไม่ยึดถือโซกลาง ยอมรับวิทยาการใหม่ๆ มีลักษณะประชาธิปไตย มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และยอมรับบทบาทสตรี

ลัดดา จันทรแสง (2537) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ตัวประกอบของประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์ ตามการประเมินตนเองและนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ โดยจุดมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อศึกษาตัวประกอบของประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตามการประเมินตนเองและนักเรียนและประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นครูคณิตศาสตร์และนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 172 คน และนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2536 จำนวน 540 คน โดยการวิจัยครอบคลุมกลุ่มตัวแปร 5 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านการดำเนินการสอน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ด้านเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ และด้านบุคลิกภาพของครูคณิตศาสตร์ ซึ่งผลการวิจัยสรุปว่า ตัวประกอบที่สำคัญของประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์ตามการประเมินของตนเองและนักเรียนจะเห็นว่าตัวประกอบของลักษณะที่สัมพันธ์กับประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์ที่ค้นพบตามการประเมินของครูคณิตศาสตร์และนักเรียน มีความคล้ายคลึงกันมาก โดยที่ตัวประกอบด้านบุคลิกภาพของครูคณิตศาสตร์เป็นตัวประกอบสำคัญเป็นอันดับแรก ตามด้วยตัวประกอบด้านการวางแผน และการเตรียมการสอน ถัดไปคือการดำเนินการสอน ด้านเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ ด้านความตั้งใจสอน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านความเป็นธรรมด้านวิทยาการสอน และด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ (2538) ได้วิเคราะห์องค์ประกอบที่เหมาะสมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูสายการสอน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลำดับความสำคัญขององค์ประกอบที่เหมาะสมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูสายงานการสอน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 130 คน ครูดีเด่น จำนวน 427 คน ผลการวิจัยได้องค์ประกอบสำคัญในการประเมินผล การปฏิบัติงานของข้าราชการครูสายงานการสอน จำนวน 9 องค์ประกอบ ดังนี้

1. คุณลักษณะความเป็นครู
2. คุณภาพการสอน
3. การบริการวิชาการและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม
4. ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน
5. การปรับตัวและมนุษยสัมพันธ์
6. ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม
7. ปริมาณและคุณภาพงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย
8. ความรู้ความสามารถในการสอน
9. การรักษาวินัย

➤ อนงค์นารถ วงศ์อัครางกูร (2539) ได้ศึกษาสมรรถภาพที่พึงประสงค์ของครูมัธยมศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์ 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านคุณลักษณะ และทัศนคติ ด้านทักษะการปฏิบัติ ซึ่งเรียงลำดับความสำคัญจากลำดับที่ 1-5 ได้ดังนี้ ผลการวิจัยพบว่า

ด้านความรู้ 1. มีความรู้ด้านภาษาเพื่อใช้ในการสื่อสารและการแสวงหาความรู้ 2. เป็นผู้รู้จักคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ 3. เป็นผู้มีความรอบรู้ทันโลกทันเหตุการณ์ 4. มีความรู้ในวิทยาการใหม่ ๆ 5. มีความรู้เท่าทันเทคโนโลยี

ด้านคุณลักษณะและทัศนคติ 1. เป็นคนมีเหตุผล 2. มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และสังคม 3. เป็นผู้ใฝ่รู้รักการเรียนรู้ตลอดชีวิต 4. เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ มองการณ์ไกล 5. มีความเป็นนักประชาธิปไตย เปิดใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

ด้านทักษะการปฏิบัติ 1. สามารถจัดกระบวนการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตร 2. รู้จักใช้เวลาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล 3. สามารถพูด อ่าน เขียน ภาษาอังกฤษได้ในฐานะที่เป็นภาษาสากล 4. มีความสามารถใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการปฏิบัติงาน 5. มีความสามารถในการใช้ข้อมูลสารสนเทศ เช่น อินเทอร์เน็ต

ประภารัตน์ มีเหลือ (2540) ได้ศึกษาเรื่องสมรรถภาพครูนักวิจัย โดยศึกษากรอบโครงสร้างและรายการสมรรถภาพของครูนักวิจัย และตรวจสอบความถูกต้องด้วยผู้เชี่ยวชาญ 15 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ ครูที่มีตำแหน่งเป็นอาจารย์ 3 จำนวน 348 คน ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบได้สมรรถภาพที่สำคัญ 7 องค์ประกอบ เรียงลำดับคือ ด้านความรู้ความสามารถในระเบียบวิธีวิจัย และการดำเนินการวิจัย ด้านทักษะในการพัฒนาด้านการเรียนการสอน ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ และคุณธรรมของครู ด้านทักษะในการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้านความสามารถในการประเมินผล การเรียนรู้และการใช้ข้อมูลข่าวสาร และด้านความสามารถในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อความรู้ โดยที่องค์ประกอบทั้ง 7 ตัวร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของสมรรถภาพของครูนักวิจัยได้

ร้อยละ 57.70

รสพร ทองโรจน์ (2541) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนจำนวน 900 คน ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบด้านเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ ด้านการดำเนินการสอน และด้านบุคลิกภาพของครูคณิตศาสตร์ สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์ที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนทั้งหมด

งานวิจัยต่างประเทศ

แฟมโฮจู (สุพัฒน์ อาษาสร้อย. 2539:94-95;อ้างอิงจาก Famojuro. 1985:726 – A)

ได้ศึกษาสำรวจสมรรถภาพของครูตามทัศนะของผู้ปกครองและผู้บริหารโดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างประชากรผู้ปกครอง 136 คน ครู 136 คน และผู้บริหาร 18 คน ซึ่งสุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนเขตชนเมืองฮุสตัน มลรัฐเท็กซัส เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามสมรรถภาพครูระดับอาชีพ (Profession Teacher Competency Questionnaire) ประกอบด้วยคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคอร์ท 40 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณหาค่ามัธยฐานเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และคำนวณแบบร้อยละ ผลการวิจัยพบว่าผู้ปกครอง ครูและผู้บริหารส่วนใหญ่เห็นว่า ครูจะต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสิทธิภาพ ผู้ปกครองส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่าครูแต่ละคนควรมีความรับผิดชอบต่อการเรียนของนักเรียน กล่าวโดยสรุปแล้ว ทั้งผู้ปกครอง และผู้บริหารส่วนใหญ่ มีทัศนะสอดคล้องกันว่าครูควรรับผิดชอบหน้าที่ตามสมรรถภาพที่พึงประสงค์ที่วางไว้ด้วย

เรย์โนลด์ (Raynold.1998:50) ได้ศึกษาองค์ประกอบสำคัญในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพในสหราชอาณาจักร โดยศึกษาคุณลักษณะของครูที่มี ประสิทธิภาพและองค์ประกอบสำคัญของโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ พบว่าครูควรใช้สื่อหลากหลาย ให้นักเรียนมีส่วนร่วม ในกิจกรรมต่าง ๆ สอนโดยยึดหลักความแตกต่างระหว่างบุคคล ไม่ใช่สอนตามหนังสือ และโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพนั้น ครูหรือบุคลากรโรงเรียนควรมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การจัดการเรียนการสอนที่ท้าทายความสามารถ มีการจัดสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน มีการบันทึกผลการเรียนเพื่อพัฒนา และให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ

เชฟเฟอร์ (Scheffer.1997) ได้วิจัยเรื่อง “The Identification of Computer Competencies Needed by Public School Teacher” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสมรรถภาพด้านคอมพิวเตอร์ที่ครูโรงเรียนรัฐบาลต้องการตามการรับรู้ของนักเทคโนโลยีทางการศึกษาครูและ

นักการศึกษา เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้สมรรถภาพทางคอมพิวเตอร์ที่คัดสรรแล้ว ซึ่งมีทั้งหมด 67 สมรรถภาพย่อย จาก 10 กลุ่มสมรรถภาพด้วยกัน จาก 10 กลุ่มใหญ่แบ่งออกเป็น สมรรถภาพ 2 ด้าน คือ สมรรถภาพด้านคอมพิวเตอร์ทั่วไปที่ใช้คอมพิวเตอร์อย่างมีประสิทธิภาพ สมรรถภาพทั่วไปนี้แบ่งย่อยเป็น 4 กลุ่ม และสมรรถภาพทางคอมพิวเตอร์ที่ช่วยในการเรียนการสอน แบ่งย่อยออกเป็น 6 กลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า 5 สมรรถภาพกลุ่มย่อยใน 5 กลุ่มใหญ่ เปรียบเทียบ นักเทคโนโลยีทางการศึกษากับนักการศึกษา แตกต่างกันอยู่ 3 กลุ่ม และ สำหรับครูกับนักการศึกษา ไม่แตกต่างกัน สมรรถภาพโดยทั่วไปในการใช้คอมพิวเตอร์ไม่เป็นปัญหาสำหรับนักเทคโนโลยีทางการศึกษา แต่มีความสำคัญต่อครู แต่สมรรถภาพด้านคอมพิวเตอร์ที่จะช่วยให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้จะมีความสำคัญเป็นพิเศษต่อนักเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยเฉพาะความต้องการด้านการประเมิน และรวบรวมส่วนประกอบของระบบคอมพิวเตอร์สำหรับใช้ในการสอน ต้องการความรู้ เรื่องผลกระทบของคอมพิวเตอร์ที่มีต่อสังคมเมื่อคอมพิวเตอร์เกี่ยวข้องกับนักเรียน พัฒนาการ ตามแผนสำหรับการใช้คอมพิวเตอร์ภายใต้การสอน ส่งเสริมการวางแผนที่มีต่อการรวมคอมพิวเตอร์ เข้าใจในหลักสูตรการสอนของโรงเรียน ใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดการในห้องเรียน และใช้แหล่งข้อมูล คอมพิวเตอร์

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นครูที่สอนในระดับประถมศึกษา สำนักงานเขตธนบุรี จำนวน 401 คน และสำนักงานเขตหนองแขม 273 คน รวม 674 คน ในปีการศึกษา 2546

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

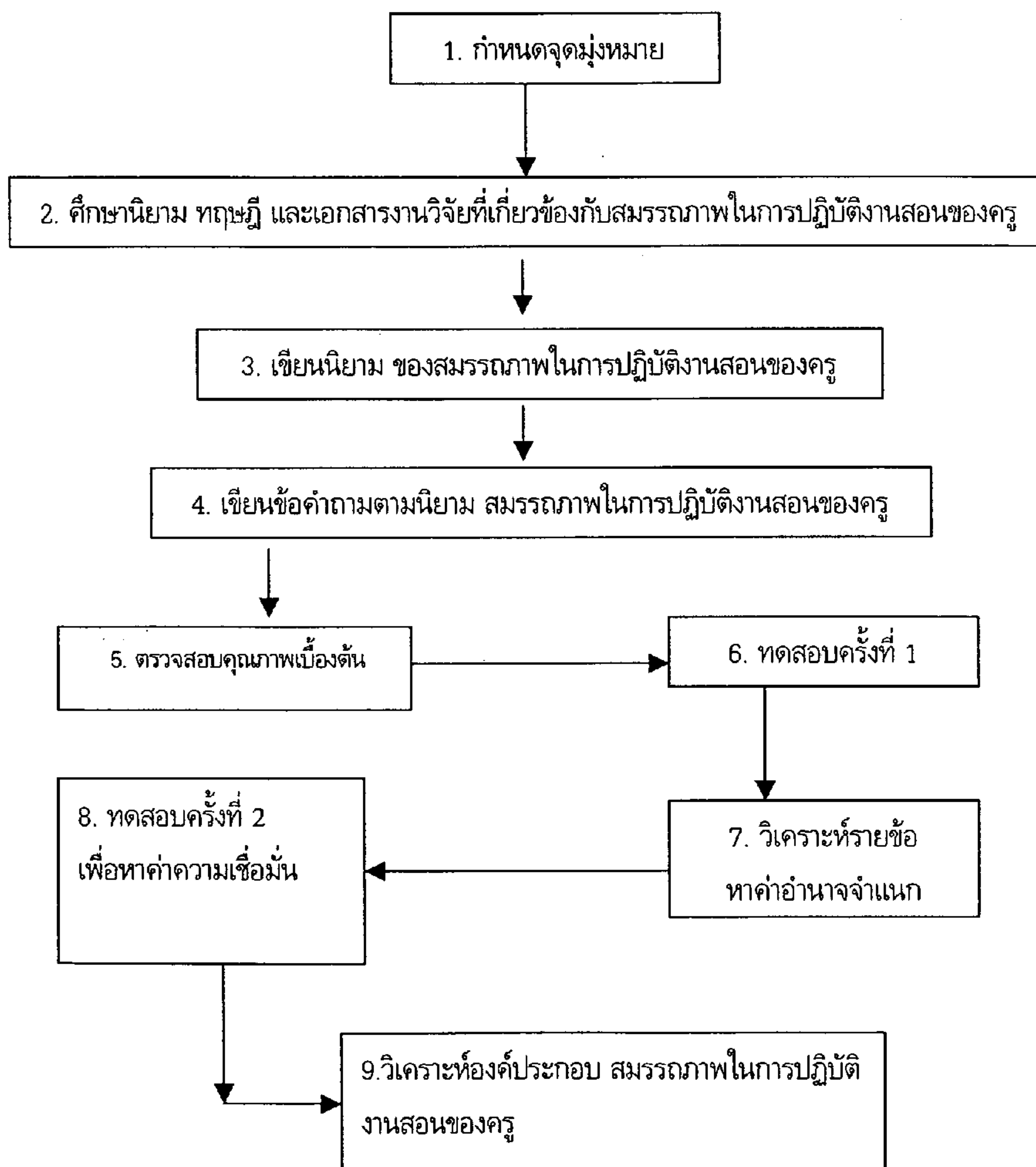
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นครูที่สอนในระดับประถมศึกษา สำนักงานเขตธนบุรี จำนวน 361 คน และสำนักงานเขตหนองแขม จำนวน 246 คน รวม 607 คน ในปีการศึกษา 2546 ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 90 (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 38) ดังนี้

ตาราง 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างครูในโรงเรียนในสำนักงานเขตธนบุรี และสำนักงาน
เขตหนองแขม ในสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2546

โรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
เขตธนบุรี		
โรงเรียนวัดประยูรวงศ์	19	17
โรงเรียนวัดขุนจันทร์	10	9
โรงเรียนวัดบุคคโล	26	23
โรงเรียนวัดดาวคนอง	29	26
โรงเรียนวัดกัลยาณมิตร	29	26
โรงเรียนวัดราชคฤห์	19	17
โรงเรียนวัดประดิษฐาราม	19	17
โรงเรียนวัดบางสะแกใน	40	36
โรงเรียนวัดเวฬุราชิน	29	26
โรงเรียนก้นดทหาราราม	28	25
โรงเรียนวัดโพธิ์นิมิตร	38	34
โรงเรียนวัดใหม่ยายนุ้ย	13	12
โรงเรียนวัดกระจัดพินิจ	45	41
โรงเรียนวัดราชวรินทร์	16	14
โรงเรียนวัดบางสะแกนอก	11	10
โรงเรียนวัดใหญ่ศรีสุพรรณ	17	15
โรงเรียนวัดบางน้ำชน	13	12
รวม	401	361
เขตหนองแขม		
โรงเรียนวัดหนองแขม	67	60
โรงเรียนวัดอุดมรังสี	82	74
โรงเรียนประชาบำรุง	31	28
โรงเรียนบ้านขุนประเทศ	45	41
โรงเรียนคลองบางแกว		
(มนต์ จรัสสิงห์)	19	17
โรงเรียนวัดศรีนวลธรรมวิมล	29	26
รวม	273	246
รวมทั้งหมด	674	607

วิธีดำเนินการวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครู ประถมศึกษา

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครู
ประถมศึกษาตามลำดับดังนี้

ภาพประกอบ 1 ลำดับขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครู ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการวิเคราะห์สมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครู เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครูประถมศึกษา
2. ศึกษา นิยาม ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถภาพครู เพื่อใช้ในการสังเคราะห์สมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครูว่ามีอะไรบ้างเพื่อสรุปเป็นสมรรถภาพที่จะศึกษา
3. เขียนนิยาม สมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครู ซึ่งในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ 7 ด้าน คือ
  - ด้านความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน
  - ด้านความรู้เรื่องจิตวิทยาและทฤษฎีการเรียนรู้
  - ด้านการศึกษาค้นคว้าวิจัยและพัฒนาตนเอง
  - ด้านวิธีสอน
  - ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน
  - ด้านสื่อการสอน
  - ด้านเจตคติต่อวิชาชีพครู
4. เขียนข้อความวัดสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูในระดับประถมศึกษาให้ตรงตามนิยาม นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ด้านละ 10 ข้อ 7 ด้าน รวม 70 ข้อ
5. ให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น ด้านความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity) พบว่าข้อคำถามทั้ง 70 ข้อ มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.40 ถึง 1.00 โดยข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.50 ขึ้นไป มี 69 ข้อ มีอยู่เพียงข้อเดียวเท่านั้นคือข้อที่ 4 ซึ่งมีค่า IOC เท่ากับ 0.40 ซึ่งผู้วิจัยได้แก้ไขปรับปรุงข้อคำถามในข้อที่ 4 ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วเอาไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง ผลปรากฏว่า ข้อคำถามทั้ง 70 ข้อ มีค่า IOC มากกว่า 0.50 ขึ้นไป ทุกข้อ
6. นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 70 ข้อ ไปทดสอบครั้งที่ 1 เพื่อทดลองเครื่องมือ (Try out) กับครูสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน
7. วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้ t-test เทคนิค 25% ของกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำ จากการวิเคราะห์ หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ พบว่า มีข้อคำถามที่ ค่า t ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 16 ข้อ จากจำนวนทั้งหมด 70 ซึ่งผู้วิจัยได้ตัดข้อคำถามเหล่านั้น แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกสูง ๆ ไว้ จำนวนทั้งหมด 49 ข้อ ซึ่งแบ่งออกเป็น 7 ด้าน ด้านละ 7 ข้อ

จากนั้นผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เก็บข้อมูลจริง จำนวน 570 คน โดยมีแบบสอบถามทั้งหมด 49 ข้อ มาหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามอีกครั้ง เพื่อเป็นการยืนยันว่า

แบบสอบถามที่นำมาใช้เก็บข้อมูลจริงทุกข้อเป็นแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกที่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05ทุกข้อ

8. ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบทั้ง 49 ข้อ ไปทดสอบครั้งที่ 2 ครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบัค ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ .8537

9. นำแบบสอบถามที่หาค่าความเชื่อมั่นแล้ว จำนวน 49 ข้อ ไปวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กับกลุ่มตัวอย่าง 607 คน โดยใช้ โปรแกรม SPSS/PC โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก PC (Principal component analysis) และหมุนแกนแบบออร์ทोगอนอล (Orthogonal) โดยวิธีแวนิแมกซ์ (Varimax method)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครูประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) แบ่งเป็น 5 ระดับ ซึ่งแบ่งออกเป็น 7 ด้าน

ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

แบบสอบถามสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครูประถมศึกษา ในสังกัดกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครูประถมศึกษา ในสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งการตอบแบบสอบถามนี้ไม่มีข้อถูกหรือผิด ผลการตอบแบบสอบถามไม่เป็นการบ่งชี้ถึงความคิด ไม่ดี รวมทั้งไม่มีผลต่อตัวท่านไม่ว่ากรณีใด ๆ ดังนั้นขอให้ท่านตอบแบบสอบถามนี้ตรงกับคุณลักษณะที่ตัวท่านปฏิบัติมากที่สุด โดยพิจารณาข้อความในแต่ละข้อว่าตรงกับคุณลักษณะที่ท่านปฏิบัติมากน้อยเพียงใด แล้วขีดเครื่องหมาย ✓ ในช่อง มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด เพียงช่องเดียวเท่านั้นในแต่ละข้อ

การให้คะแนน

การให้คะแนนของแบบสอบถามแต่ละข้อมีน้ำหนักเป็น 1,2,3,4 และ 5 ดังนี้

ระดับการปฏิบัติ	ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ
มากที่สุด	5	1
มาก	4	2
ปานกลาง	3	3
น้อย	2	4
น้อยที่สุด	1	5

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ติดต่อประสานงานกับสำนักงานเขตธนบุรี และสำนักงานเขตหนองแขม เพื่อขอความอนุเคราะห์ขออนุญาตออกหนังสือราชการ อำนาจความสะดวกขอความร่วมมือจากครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในระหว่างเดือนธันวาคม 2546
2. นำหนังสือราชการที่สำนักงานเขตธนบุรีและสำนักงานเขตหนองแขมออกให้ไปประสานงานกับผู้บริหารแต่ละโรงเรียนในช่วงสัปดาห์แรกของเดือนมกราคม 2546
3. ส่งหนังสือราชการที่ผ่านขั้นตอน แล้วจากข้อ 1 และ 2 พร้อมแบบสอบถามไปขอให้ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามในสัปดาห์ที่ 2 ของเดือนมกราคม 2546
4. ผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามคืนหลังจากส่งไปแล้วประมาณ 1 สัปดาห์
5. นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ – เดือนมีนาคม 2546

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าความเที่ยงตรงเชิงพื้นผิว (Face Validity) ของแบบสอบถามสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครู (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ , 2543 : 248 ; อ้างอิงจาก Rowinelli and Hambleton. 1977) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบสอบถามแต่ละข้อกับ
จุดมุ่งหมาย

$\sum R$ แทน ผลรวมจากคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อ
N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

2. หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครู โดยใช้
t-test แบบเทคนิค 25 % ของกลุ่มสูงต่ำ (ล้วนสายยศและอังคณา สายยศ , 2542 : 304-305 ;
อ้างอิงจาก Edward.1975.) ดังนี้

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
	$\bar{X}_1$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
	$\bar{X}_2$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
	S_1^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มสูง
	S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มต่ำ
	n_1	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มสูง
	n_2	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มต่ำ

3. หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ของคะแนนที่ได้
จากแบบสอบถามสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครู

4. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาสัมประสิทธิ์ แอลฟา
(α - Coefficient) สูตรครอนบัค (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ , 2538 : 200 ; อ้างอิงจาก
Cronbach.nd.)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
	k	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	S_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนรายข้อ
	S_r^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

5. วิเคราะห์จำนวนองค์ประกอบสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูประถมศึกษา ในสำนักงานเขตธนบุรี และสำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS For window version 10.00 สกัดองค์ประกอบโดยเทคนิคแกนสำคัญ PC (Principal Component Analysis) และใช้การหมุนแกนออร์ทोगอนอล (Orthogonal Rotation) โดยวิธีแวนริแมกซ์ (Varimax Method)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการศึกษาค้นคว้าเรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครูประถมศึกษาในสำนักงานเขตธนบุรี และสำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร ได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้น ดังนี้

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ยจากแบบสอบถาม
S	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากแบบสอบถาม
IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบสอบถามแต่ละข้อกับ จุดมุ่งหมาย
$\sum R$	แทน	ผลรวมจากคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อ
N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
$\bar{X}_1$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
$\bar{X}_2$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
S_1^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มสูง
S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มต่ำ
n_1	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มสูง
n_2	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มต่ำ
PC	แทน	การสกัดตัวประกอบแบบเทคนิคแกนสำคัญ (Principal Component Analysis)
α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
k	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
S_i^2	แทน	ความแปรปรวนรายข้อ
S_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

การเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อการวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครูประถมศึกษาในสำนักงานเขตธนบุรี และสำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครูประถมศึกษาในสำนักงานเขตธนบุรี และสำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐานของแบบสอบถามรายข้อ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นข้าราชการครูสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2546 จำนวน 607 คน ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 570 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 93.904 แล้วนำมาตรวจให้คะแนนโดยให้คะแนนเป็น 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ แล้วคำนวณหาค่าสถิติพื้นฐานของแบบสอบถามรายข้อ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 ค่าสถิติพื้นฐานของแบบสอบถามรายข้อ

ข้อ	$\bar{X}$	S.	ข้อ	$\bar{X}$	S.
1	4.0368	0.6443	26	3.6000	0.6665
2	3.9263	0.6088	27	3.7947	0.6642
3	3.9158	0.6103	28	3.7526	1.0771
4	4.1491	2.2263	29	3.6158	0.6370
5	4.0877	2.2245	30	3.7298	0.6473
6	3.7158	0.6811	31	3.8930	1.4330
7	3.5947	0.7278	32	3.9947	3.6597
8	4.1211	2.2344	33	3.8735	2.9826
9	4.1368	2.4478	34	3.5509	1.1304
10	3.8526	0.6597	35	3.6526	2.5614
11	4.0158	3.0934	36	3.8719	2.2457
12	3.9509	1.8064	37	3.6368	1.8915
13	3.8070	0.6691	38	3.7123	0.7319
14	3.7509	0.6716	39	3.3638	2.7036
15	4.0368	0.9976	40	3.6544	1.7968
16	3.7035	0.7125	41	3.0930	1.3688
17	3.8351	0.6844	42	3.6175	0.8577
18	3.6193	1.4657	43	4.4123	1.8100
19	3.8509	2.7828	44	4.4088	0.6783
20	4.2368	3.2351	45	4.1825	0.7370
21	4.0649	1.4233	46	4.2754	0.6936
22	3.7211	0.6948	47	4.4000	0.6639
23	3.7211	2.2672	48	4.4561	0.6486
24	3.7982	2.1612	49	4.4807	0.6498
25	3.5614	1.4753			

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 4 พบว่า สมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครู มีค่าเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 3.093 ถึง 4.4807 มีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานระหว่าง 0.6088 ถึง 3.6597

2. การวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครูในสำนักงาน
เขตธนบุรีและสำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร

การวิเคราะห์องค์ประกอบผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามวัดสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของ
ครูในสำนักงานเขตธนบุรีและสำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร มาทำการวิเคราะห์
องค์ประกอบโดยใช้โปรแกรม SPSS/PC โดยทำการสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีวิเคราะห์ส่วนประกอบ
สำคัญ (Principal Component Analysis) และทำการวิเคราะห์หมุนแกนแบบมุมฉาก (Orthogonal
Rotation) โดยวิธีการแวร์แมกซ์ (Varimax Method) ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำเสนอตามลำดับดังนี้

2.1 การสกัดองค์ประกอบ

การสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีการวิเคราะห์ส่วนประกอบสำคัญ
(Principal Component Analysis) ได้จำนวนองค์ประกอบ (Factors) ค่าไอเกน (Eigen Value)
ค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percentage of Variance) ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม
ในแต่ละองค์ประกอบ (Cumulative Percentage of Variance) และค่าน้ำหนักองค์ประกอบ
(Factor Loading) ของแบบสอบถาม ปรากฏผลดังตาราง 5

ตาราง 5 จำนวนองค์ประกอบ ค่ารวมกัน ค่าไอเกน ค่าร้อยละ ของความแปรปรวน ค่าร้อยละ
ของความแปรปรวนสะสมในแต่ละองค์ประกอบของแบบสอบถามวัดสมรรถภาพในการ
ปฏิบัติงานสอนของครูในสำนักงานเขตธนบุรีและสำนักงานเขตหนองแขมสังกัดกรุงเทพมหานคร

องค์ประกอบ	ค่าไอเกน	ร้อยละของความแปรปรวน	ร้อยละของความแปรปรวนสะสม
1	19.980	40.776	40.776
2	3.419	6.978	47.753
3	2.033	4.149	51.902
4	1.635	3.337	55.239

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 5 พบว่า เมื่อพิจารณาค่าไอเกน (Eigen Value) ตั้งแต่ 1.0 ขึ้นไป
ซึ่งเป็นผลรวมกำลังสองของสัมประสิทธิ์ขององค์ประกอบในแต่ละองค์ประกอบ มีค่าไอเกนมากกว่า

หนึ่งขึ้นไป จะได้องค์ประกอบทั้งหมด 4 องค์ประกอบ เมื่อพิจารณาทั้ง 4 องค์ประกอบ ผลปรากฏว่า ความแปรปรวนสะสมทั้ง 4 องค์ประกอบ เท่ากับร้อยละ ของความแปรปรวนทั้งหมด 55.239

2.2 การหมุนแกน

การวิเคราะห์ดอนนี้ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบ 4 องค์ประกอบโดยหมุนแกนแบบมุมฉาก (Orthogonal Rotation) วิธีแวนิแมกซ์ (Varimax Method) เพื่อให้ตัวแปรสัมพันธ์กับองค์ประกอบในลักษณะที่ชัดเจนขึ้นปรากฏผลดังตาราง 6

ตาราง 6 เมตริกซ์องค์ประกอบของตัวแปรที่ตัดน้ำหนักองค์ประกอบที่ซ้ำซ้อนออก

ตัวแปร	องค์ประกอบ			
	1	2	3	4
X1	0.410			
X2	0.618			
X3	0.612			
X4	0.625			
X5	0.589			
X6 *				
X7 *				
X8	0.660			
X9	0.557			
X10	0.503			
X11	0.568			
X12	0.682			
X13	0.666			
X14	0.606			
X15	0.594			
X16			0.630	
X17	0.642			
X18			0.617	
X19	0.550			
X20	0.523			

ตาราง 6 (ต่อ)

ตัวแปร	องค์ประกอบ			
	1	2	3	4
X21	0.554			
X22			0.634	
X23			0.659	
X24			0.516	
X25			0.648	
X26 *				
X27	0.479			
X28 *				
X29		0.655		
X30		0.701		
X31		0.621		
X32		0.605		
X33		0.701		
X34		0.541		
X35		0.680		
X36		0.556		
x37 *				
X38		0.575		
X39			0.682	
X40		0.510		
X41			0.622	
X42		0.522		
X43				0.683
X44				0.761
X45				0.712
X46				0.779
X47				0.802
X48				0.827
X49				0.826

* ตัวแปรที่ถูกตัดทิ้ง เพราะจัดเป็นตัวแปรซ้ำซ้อนมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 2 องค์ประกอบขึ้นไป

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 6 พบว่า มีตัวแปรที่มีน้ำหนักองค์ประกอบซ้ำซ้อน และมีค่าใกล้เคียงกัน (ต่างกันไม่เกิน .05) จะถูกตัดทิ้งเพราะถือว่าอธิบายองค์ประกอบได้ไม่ชัดเจน มีอยู่ 5 ตัวแปร คือ ตัวแปร ที่ 6,7,26,28 และ ตัวแปร ที่ 37 และมีตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบต่าง ๆ ได้ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 มี 18 ตัวแปร คือ ตัวแปรที่ 1,2,3,4,5,8,9,10,11,12,13,14,15,17,19,20,21 และ 27

องค์ประกอบที่ 2 มี 11 ตัวแปร คือ ตัวแปรที่ 29,30,31,32,33,34,35,36,38,40 และ 42

องค์ประกอบที่ 3 มี 8 ตัวแปร คือ ตัวแปรที่ 16,18,22,23,24,25,39 และ 41

องค์ประกอบที่ 4 มี 7 ตัวแปร คือ ตัวแปรที่ 43,44,45,46,47,48 และ 49

2.3 การตั้งชื่อองค์ประกอบ

ผู้วิจัยตั้งชื่อองค์ประกอบที่วิเคราะห์ได้ชัดเจน 4 องค์ประกอบ โดยพิจารณาจากเนื้อหาของตัวแปรต่าง ๆ ที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูง ๆ ในองค์ประกอบนั้น ๆ ปรากฏผลดังตาราง 7 ถึง ตาราง 10

ตาราง 7 องค์ประกอบที่ 1 ความรู้ความสามารถด้านทฤษฎีการเรียนการสอน

ตัวแปร (ข้อ)	ข้อความ	น้ำหนักองค์ประกอบ
1	สามารถยกตัวอย่างในเรื่องที่สอนได้อย่างหลากหลาย	0.410
2	สอนเนื้อหาที่ถูกต้องและทันสมัย	0.618
3	สามารถนำความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนถ่ายทอดให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	0.612
4	มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนเหมาะสมตามระดับชั้น	0.625
5	มีความเข้าใจความคิดรวบยอดในเรื่องที่สอน	0.589
8	มีความเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	0.660
9	รู้ปัญหาความต้องการของนักเรียน	0.557
10	มีการสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม	0.503
11	มีความสามารถในการสอนเป็นรายบุคคลและกลุ่มย่อย	0.568
12	มีไหวพริบ ปฏิภาณในการแก้ปัญหา	0.682
13	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนการสอน	0.666

ตาราง 7 (ต่อ)

ตัวแปร (ข้อ)	ข้อความ	น้ำหนักองค์ประกอบ
14	สามารถจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนได้	0.606
15	สนใจในความก้าวหน้าทางวิชาการ	0.594
17	เป็นคนช่างสังเกต มีปฏิกิริยาไวต่อการรับรู้สิ่งใหม่	0.640
19	มีความรอบรู้ดี ทนต่อเหตุการณ์ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน	0.550
20	มีความกระตือรือร้นที่จะเข้ารับการอบรม เพื่อพัฒนาการ เรียนการสอนของตนเอง	0.523
21	หมั่นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในสิ่งที่ตนยังไม่รู้	0.554
27	ใช้วิธีที่ทำให้ผู้เรียนรู้จักคิด วิจาร์ณ กล้าแสดงออก มีเหตุผล	0.479
ค่าไอเกนเท่ากับ 19.980		

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 7 พบว่า องค์ประกอบ 1 มี 18 ตัวแปร มีน้ำหนักองค์ประกอบ อยู่ระหว่าง .410 ถึง .682 และค่าไอเกนเท่ากับ 19.980 ตัวแปรทั้ง 18 ตัวแปร มีลักษณะเป็น ความรู้ความสามารถด้านทฤษฎีการเรียนการสอน โดยตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด คือ ตัวแปรที่ 12 “ มีไหวพริบปฏิภาณในการแก้ปัญหา ” แสดงให้เห็นว่าครูต้องมีความรู้ในเนื้อหาวิชา ที่สอนได้ดี ถึงจะมีไหวพริบปฏิภาณในการแก้ปัญหาที่ดี ต้องมีความรู้ในเรื่องทฤษฎีการเรียนการสอน โดยมีตัวแปรอื่น ๆ เกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้ช่วยเสริมเรื่องทฤษฎีการเรียนการสอนทุกตัวแปร ดังนั้นจึงตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “ความรู้ความสามารถด้านทฤษฎีการเรียนการสอน”

ตาราง 8 องค์ประกอบที่ 2 การวัดและการประเมินผลการเรียน

ตัวแปร (ข้อ)	ข้อความ	น้ำหนักองค์ประกอบ
29	มีความรู้ในการสร้างแบบทดสอบและแบบวัดต่าง ๆ	0.655
30	สามารถสร้างข้อสอบที่วัดได้ตรงกับวัตถุประสงค์ของวิชาในหลักสูตรได้	0.701
31	มีความเที่ยงตรงในการประเมินผล	0.621
32	สามารถแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องของการประเมินผลให้ดีขึ้น	0.605
33	สามารถสร้างแบบประเมินผลได้ครอบคลุม พุทธิพิสัย, ทักษะพิสัย และจิตพิสัย	0.701
34	ใช้การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงาน (Portfolio)	0.541
35	สามารถสร้างเครื่องมือประเมินผลที่มีคุณภาพ	0.680
36	สามารถใช้สื่อการสอนให้เหมาะสมกับลักษณะเนื้อหาวิชา	0.556
38	มีการสร้างแบบฝึกในเนื้อหาวิชาที่สอน	0.575
40	ใช้สื่อการสอนที่มีอยู่ในสภาพแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม	0.510
42	รู้จักบำรุงรักษาสื่อการเรียนการสอนเพื่อให้ใช้ได้คุ้มค่า	0.522
ค่าไอเกนเท่ากับ 3.419		

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 8 พบว่า องค์ประกอบ 2 มี 11 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .510 ถึง .701 และค่าไอเกนเท่ากับ 3.419 ตัวแปรทั้ง 11 ตัวแปร มีลักษณะเป็นลักษณะเกี่ยวกับเรื่องการวัดผลประเมินผล และ การสร้างแบบทดสอบ และแบบฝึกต่าง ๆ ซึ่งมันก็เกี่ยวข้องกับงานด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอน โดยตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุดมีค่าเท่ากันอยู่ 2 ตัวแปร คือ ตัวแปรที่ 30 และ 33 “สามารถสร้างข้อสอบที่วัดได้ตรงกับวัตถุประสงค์ของวิชาในหลักสูตรได้” และ “สามารถสร้างแบบประเมินผลได้ครอบคลุมพุทธิพิสัย , ทักษะพิสัย และจิตพิสัย” ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นข้อความที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนทั้งสิ้น และยังมีตัวแปรอื่น ๆ ช่วยเสริม อาทิ “สามารถสร้างเครื่องมือประเมินผลที่มีคุณภาพ” หรือ สร้างสื่อการสอนให้เหมาะสมกับลักษณะวิชา หรือ การสร้างแบบฝึกต่าง ๆ ซึ่งการสร้างสื่อก็คือ

การสร้างเครื่องมืออย่างหนึ่งเพื่อจะมาช่วยในการวัดผลประเมินผลให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นนั่นเอง
ดังนั้นจึงตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “การวัดและการประเมินผลการเรียน”

ตาราง 9 องค์ประกอบที่ 3 การใช้วิทยาการใหม่ในการเรียนการสอน

ตัวแปร (ข้อ)	ข้อความ	น้ำหนักองค์ประกอบ
16	มีการสร้างสรรค์งานทางวิชาการ เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการจัดการเรียนการสอน	0.630
18	มีการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอน	0.617
22	สามารถสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนในสิ่งที่ผู้เรียนสนใจ โดยให้ผู้เรียนเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลได้เป็นผู้วางแผนโครงการหรือวางแผนในการทำกิจกรรมเอง	0.634
23	ใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างวิชาการหลาย ๆ แขนงไว้ในหน่วยการเรียนรู้เรื่องเดียวกัน ในลักษณะเป็นสหวิทยาการ ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้แบบองค์รวม	0.659
24	มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่คำนึงถึงความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความแตกต่างกัน	0.516
25	ใช้วิธีสอนที่จัดบรรยากาศในชั้นเรียนเป็นศูนย์ย่อย ๆ เพื่อให้ นักเรียนสามารถศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากชุดการสอนที่จัดเตรียมไว้ โดยครูทำหน้าที่ประสานงานคอยดูแลและกระตุ้นการเรียนรู้ของนักเรียน	0.648
39	มีความรู้ด้านการสร้างแบบเรียนโปรแกรมช่วยสอน	0.682
41	สามารถใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษา	0.622
ค่าไอเกนเท่ากับ 2.033		

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 9 พบว่า องค์ประกอบ 3 มี 8 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ อยู่ระหว่าง .516 ถึง .682 และค่าไอเกนเท่ากับ 2.033 ซึ่งพิจารณาข้อความโดยรวมทั้ง 8 ตัวแปร มีลักษณะเนื้อหาไปในด้านเทคนิควิธีการใหม่ ๆ ที่ทันสมัยในการเรียนการสอน โดยตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุดคือ ตัวแปรที่ 39 “มีความรู้ด้านการสร้างแบบเรียนโปรแกรมช่วยสอน” ซึ่งเป็นเทคนิควิธีการใหม่ที่น่านำมาใช้กับการเรียนการสอน โดยมีตัวแปรอื่น ๆ เข้ามาเสริม เกี่ยวกับเทคนิควิธีการใหม่ที่ทันสมัย ที่นำมาใช้ในการเรียนการสอน อาทิ “มีการสร้างสรรค์งานทางวิชาการ เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการจัดการเรียนการสอน” หรือ “ใช้วิธีสอนที่จัดบรรยากาศในชั้นเรียนเป็นศูนย์ย่อยๆ เพื่อให้นักเรียนสามารถศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากชุดการสอนที่จัดเตรียมไว้ โดยครูทำหน้าที่ประสานงานคอยดูแลและกระตุ้นการเรียนรู้ของนักเรียน” ซึ่ง เมื่อพิจารณาจากเนื้อหาโดยรวมแล้ว จะเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ วิทยาการใหม่ ๆ ที่นำเข้ามาใช้ในการเรียนการสอน ดังนั้นจึงตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “การใช้วิทยาการใหม่ในการเรียนการสอน”

ตาราง 10 องค์ประกอบที่ 4 จรรยาบรรณต่อวิชาชีพครู

ตัวแปร (ข้อ)	ข้อความ	น้ำหนักองค์ประกอบ
43	ศรัทธาในวิชาชีพครูอย่างจริงใจ	0.683
44	มุ่งมั่นที่จะประกอบอาชีพครูด้วยความเต็มใจ	0.761
45	มีความอดทนไม่เบื่อง่ายต่อการสอน	0.712
46	อุทิศเวลา กำลังกาย และสติปัญญาให้แก่งานครู	0.779
47	เป็นผู้ประพฤติดี มีวัฒนธรรม และศีลธรรม	0.802
48	รักษาเกียรติ ชื่อเสียงของตนเอง และเพื่อนครู	0.827
49	ให้ความรัก เมตตา กรุณาต่อศิษย์	0.826
ค่าไอเกนเท่ากับ 1.655		

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 10 พบว่า องค์ประกอบ 4 มี 7 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ อยู่ระหว่าง .683 ถึง .827 และค่าไอเกนเท่ากับ 1.655 ตัวแปรทั้ง 7 ตัวแปร มีลักษณะข้อความเกี่ยวกับด้านเจตคติต่อวิชาชีพครู โดยตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด คือตัวแปรที่ 48

“รักษาเกียรติ ชื่อเสียงของตนเอง และเพื่อนครู” ซึ่งเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับ จรรยาบรรณต่อวิชาชีพครู โดยมีตัวแปรอื่น ๆ เกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพครูช่วยเสริมในทุกตัวแปร ดังนั้นจึงตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “จรรยาบรรณต่อวิชาชีพครู”

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ต้องการทราบว่าองค์ประกอบสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครูในสำนักงานเขตธนบุรีและสำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร มีกี่องค์ประกอบอะไรบ้าง โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบ เพื่อจะได้นำข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุงสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครูให้มีสมรรถภาพในการปฏิบัติงานที่ดี

ความมุ่งหมาย ขอบเขต และวิธีการศึกษาค้นคว้า

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครูประถมศึกษาในสำนักงานเขตธนบุรี และสำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นครูที่สอนในระดับประถมศึกษา ปีการศึกษา 2546 สำนักงานเขตธนบุรี จำนวน 401 คน และสำนักงานเขตหนองแขม 273 คน รวม 674 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นครูที่สอนในระดับประถมศึกษา ปีการศึกษา 2546 สำนักงานเขตธนบุรี จำนวน 361 คน และสำนักงานเขตหนองแขม จำนวน 246 คน รวม 607 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 90 (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 38)

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามวัดสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครูในสำนักงานเขตธนบุรีและเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 607 คน และได้รับแบบสอบถามกลับคืน 570 คน คิดเป็น ร้อยละ 93.904 ดังนี้

1. ติดต่อประสานงานกับสำนักงานเขตธนบุรี และสำนักงานเขตหนองแขม เพื่อขอความอนุเคราะห์ขออนุญาตออกหนังสือราชการ อำนวยความสะดวกขอความร่วมมือจากครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในระหว่างเดือนธันวาคม 2546
2. นำหนังสือราชการที่สำนักงานเขตธนบุรีและสำนักงานเขตหนองแขมออกให้ไปประสานงานกับผู้บริหารแต่ละโรงเรียนในช่วงสัปดาห์แรกของเดือนมกราคม 2546
3. ส่งหนังสือราชการที่ผ่านขั้นตอน แล้วจากข้อ 1 และ 2 พร้อมแบบสอบถามไปขอให้ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามในสัปดาห์ที่ 2 ของเดือนมกราคม 2546
4. ผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามคืนหลังจากส่งไปแล้วประมาณ 1 สัปดาห์
5. นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ – เดือนมีนาคม 2546

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครูประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบบสอบถามเป็นแบบลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ ซึ่งแบ่งออกเป็น 7 ด้าน

- ด้านความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน
- ด้านความรู้เรื่องจิตวิทยาและทฤษฎีการเรียนรู้
- ด้านการศึกษาค้นคว้าวิจัยและพัฒนาตนเอง
- ด้านวิธีสอน
- ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน
- ด้านสื่อการสอน
- ด้านเจตคติต่อวิชาชีพครู

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูประถมศึกษา ในสำนักงานเขตธนบุรี และสำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครูประถมศึกษาในสำนักงานเขตธนบุรี และสำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 570 คน ผลปรากฏว่าได้จำนวนองค์ประกอบทั้งหมด 4 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ความรู้ความสามารถด้านทฤษฎีการเรียนการสอน มีน้ำหนักองค์ประกอบ อยู่ระหว่าง .410 ถึง .682 และค่าไอเกนเท่ากับ 19.980

องค์ประกอบที่ 2 การวัดและการประเมินผลการเรียน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ อยู่ระหว่าง .510 ถึง .701 และค่าไอเกนเท่ากับ 3.419

องค์ประกอบที่ 3 การใช้วิทยาการใหม่ในการเรียนการสอน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ อยู่ระหว่าง .516 ถึง .682 และค่าไอเกนเท่ากับ 2.033

องค์ประกอบที่ 4 จรรยาบรรณต่อวิชาชีพครู มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .683 ถึง .827 และค่าไอเกนเท่ากับ 1.655

อภิปรายผล

จากผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญที่จะนำมาอภิปรายในเรื่องการวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครูประถมศึกษาในสำนักงานเขตธนบุรีและสำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร

1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครูประถมศึกษาในสำนักงานเขตธนบุรีและสำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร ได้จำนวนองค์ประกอบที่ชัดเจน 4 องค์ประกอบ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่า มีองค์ประกอบมากกว่า 1 องค์ประกอบ

2. เมื่อพิจารณาองค์ประกอบที่ศึกษาทั้ง 4 องค์ประกอบดังกล่าว พบว่ามีความสอดคล้องกับผลการศึกษาที่ได้รวบรวมไว้ในงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และกรอบแนวคิดของนักการศึกษาต่าง ๆ ที่ศึกษาไว้แล้ว ซึ่งองค์ประกอบที่ได้ทั้ง 4 องค์ประกอบ คือ ความรู้ความสามารถด้านทฤษฎีการเรียนการสอน , การวัดและการประเมินผลการเรียน , การใช้วิทยาการใหม่ในการเรียนการสอน และจรรยาบรรณต่อวิชาชีพครู ซึ่งทั้ง 4 องค์ประกอบที่ได้มีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ปีพุทธศักราช 2542 โดยระบุไว้ในหมวด 7 ว่าด้วยครู คุณอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา มาตราที่ 52 กำหนดว่า “ให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิต การพัฒนาครู คุณอาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับ

การเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมและมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคคลากรใหม่ และการพัฒนามูลฐานการประจำการอย่างต่อเนื่อง” และยังสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาของคุรุสภา โดยระบุคุณลักษณะที่สำคัญสำหรับผู้ประกอบอาชีพครูไว้ 4 ประการ(สำนักเลขาธิการคุรุสภา. 2537) คือ รอบรู้ สอนดี มีคุณธรรมจรรยาบรรณ มุ่งมั่นพัฒนา และจากการสังเคราะห์มาตรฐานวิชาชีพครู ของต่างประเทศร่วมกับของประเทศไทย โดย สุวิมล ร่องวนิช (2544) ได้จัดหมวดหมู่ขององค์ประกอบ มาตรฐานวิชาชีพครูได้เป็น 8 องค์ประกอบ คือ

ด้านความรู้และทักษะที่จำเป็นของครูได้แก่ ความรู้ในวิชาที่สอน วิชาครู ความรู้เกี่ยวกับ โรงเรียน ชุมชน บทบาทหน้าที่ครู ทักษะทางภาษา การคำนวณ ทักษะการจัดการ เป็นต้น

ด้านการพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ การมุ่งมั่นและอุทิศตัวเพื่อพัฒนาผู้เรียน และ เข้าใจผู้เรียน

ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ได้แก่ ความสามารถในการบริหารจัดการสภาพแวดล้อม สำหรับการเรียนรู้ของผู้เรียน การสร้างบรรยากาศเพื่อพัฒนาผู้เรียน

ด้านความสามารถด้านการสอน ได้แก่ ความสามารถในการวางแผนการสอน การจัด กิจกรรมการเรียนการสอน การใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดการเรียนการสอน การถ่ายทอด ความรู้ การสื่อสาร การบริหารจัดการชั้นเรียน เป็นต้น

ด้านการประเมินผลผู้เรียน ได้แก่ ความสามารถในการใช้เทคนิคการประเมินผลผู้เรียนที่หลากหลาย การรายงานผลพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ทักษะการสร้างแบบสอบและประเมินผล การประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ

ด้านความสัมพันธ์กับโรงเรียนและชุมชน ได้แก่ ความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างบุคลากรในโรงเรียนและกับชุมชน การร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน

ด้านทัศนคติต่อวิชาชีพครูและการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ได้แก่ ความศรัทธาใน การประกอบอาชีพครู และการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน

ด้านการพัฒนาวิชาชีพครู ได้แก่ การพัฒนาและปฏิบัติตนที่จะช่วยพัฒนาวิชาชีพครูให้ดียิ่งขึ้น การทำงานเพื่อองค์กรวิชาชีพครู เป็นต้น

โดยเฉพาะในองค์ประกอบด้านความรู้ความสามารถด้านทฤษฎีการเรียนการสอน ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบรวมกันมากที่สุด ซึ่งตรงกับแนวคิดของ วิจิตร ศรีสะอ้าน (2535) ซึ่งกล่าวไว้ว่าครู ในยุคปัจจุบันต้องมีสมรรถภาพด้านการสอน ครูต้องมีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน และจากการรายงานสรุปผลการสัมมนาระดับชาติของ อมรวิทย์ นาคทรรพ (2539) ว่าครูจะต้องเป็นผู้รอบรู้ในเนื้อหาวิชา และสอดคล้องกับงานวิจัยของสมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ (2538) พบว่า ครูต้องมีองค์ประกอบใน ด้านความรู้ความสามารถในการสอน

ส่วนด้านการวัดและประเมินผลการเรียน ก็เป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อการปฏิบัติงานสอนของครู ซึ่งตรงกับแนวคิดของนักการศึกษาหลาย ๆ ท่าน ซึ่งวิกเลอร์ (Vogler.1972) ได้กล่าวไว้ว่า ครูต้องมีความสามารถในการประเมินผลนักเรียนได้อย่างถูกต้องแม่นยำ และตรงกับคำกล่าวของ ประยูร อาษานาม (2538) ได้กล่าวถึงสมรรถภาพในด้านทักษะพิสัยว่า ครูจะต้องรู้จักทักษะการคิดคำนวณ การประเมิน การเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ได้ และยังตรงกับแนวคิดของ เพ็ญรุธ บุปผามาตะนัง (2542) ในข้อหนึ่งที่ได้กล่าวไว้ว่า ครูต้องมีการวัดและประเมินผลนักเรียนตามสภาพจริง

5) ส่วนในองค์ประกอบด้านการนำวิทยาการใหม่มาใช้ในการเรียนการสอนนั้น เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อการสอนด้านคอมพิวเตอร์ การใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษา หรือว่าจะเป็น การนำเอาวิทยาการใหม่ ๆ มาใช้ในการเรียนการสอน ไม่ว่าจะเป็นการทำโครงงาน หรือ ศูนย์วิทยาการ ซึ่งก็ตรงกับแนวคิดของ เพ็ญรุธ บุปผามาตะนัง (2542) ที่กล่าวถึงลักษณะของครูในยุคข้อมูลข่าวสารไว้ข้อหนึ่งว่า ครูต้องมีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีและสื่อการเรียนการสอน คอมพิวเตอร์ช่วยสอน ซิตีรอม เป็นต้น เพราะสิ่งเหล่านี้เข้ามามีบทบาทในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้นและสามารถเป็นแหล่งความรู้ได้ตลอดเวลา และสอดคล้องกับคำกล่าวของ ชนาธิป พรกุล (2543) ที่กล่าวว่า ครูต้องเป็นนักเทคโนโลยีสารสนเทศและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอนงค์นารถ วงศ์อัศวกร (2539) ที่ได้ศึกษาสมรรถภาพไว้ 3 ด้าน ซึ่งมีด้านหนึ่งได้บอกไว้ว่า ครูต้องมีความรู้ในวิทยาการใหม่ ๆ มีความรู้เท่าทันเทคโนโลยี

ส่วนในองค์ประกอบด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพครู ก็เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเช่นเดียวกัน ทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดของกมล สดประเสริฐ และคณะ (2535) ที่กล่าวไว้ว่า ครูต้องมีความรัก ความเมตตาต่อเด็ก มุ่งมั่นต่อการพัฒนา นอกจากนี้ วิจิตร ศรีสะอ้าน (2535) ยังได้กล่าวในการประชุมนานาชาติ ไว้ข้อหนึ่งว่า ครูต้องมีความสามารถในการเป็นครู มีจิตวิญญาณของการเป็นครู ครูนอกจากทำหน้าที่สอนแล้ว ต้องทำหน้าที่ครูให้เต็มที่ด้วย คืออบรมสั่งสอนให้เด็กเจริญงอกงามทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสติปัญญา และยังสอดคล้องกับตัวบ่งชี้ลักษณะครูที่ดีของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542) คือ ต้องมีความรักและความเข้าใจเด็ก มีความเมตตาและปรารถนาดี รักเด็ก ยิ้มแย้มแจ่มใส น่าศรัทธา มองโลกในแง่ดี เสียสละ อุทิศเวลา อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของโกสินทร์ รัชสยาพันธ์ (2530) ที่จัดอันดับลักษณะครูดีไว้ 3 อันดับ ได้กล่าวถึงไว้ว่า ครูต้องมีความรัก เมตตา กรุณา

3. จากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครูพบว่าได้ 4 องค์ประกอบ เมื่อพิจารณาผลรวมของความแปรปรวนต่าง ๆ บนตัวประกอบพบว่า องค์ประกอบทั้ง 4 ตัว สามารถอธิบายความแปรปรวน ได้ 55.293 % ซึ่งนับว่าอยู่ในระดับที่น่าพอใจ ทั้งนี้เพราะผู้วิจัยได้ประมวลผลรายการองค์ประกอบจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งการวิเคราะห์แบบสอบถามจาก

ผู้เชี่ยวชาญ และจากทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แต่อย่างไรก็ดี ถ้าจะให้อธิบายให้ชัดเจนกว่านี้ คงต้องศึกษาค้นคว้า แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพราะเท่าที่กำหนดไว้ในแต่ละด้าน เป็นแนวทางแบบกว้าง ๆ เช่น ความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน เจตคติต่อวิชาชีพครู การวัดผล และประเมินผลการเรียน เป็นต้น ดังนั้นถ้าจะให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ควรจัดทำคำอธิบายในแต่ละด้านนั้น ๆ ให้ละเอียด เจาะลึกถึงประเด็นต่าง ๆ ในแต่ละด้านให้ละเอียดมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษาค้นคว้า

1. ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ทำให้ทราบว่าสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครูประถมศึกษา ในสำนักงานเขตธนบุรี และเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร มีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านความรู้ความสามารถด้านทฤษฎีการเรียนการสอน , การวัดและการประเมินผลการเรียน , การใช้วิทยาการใหม่ในการเรียนการสอน และ จรรยาบรรณต่อวิชาชีพครู จึงควรนำองค์ประกอบเหล่านี้ไปพัฒนาเครื่องมือวัดสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครูประถมศึกษา และยังเป็นแนวทางในการสร้างเกณฑ์การประเมินสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครูระดับประถมศึกษาตามองค์ประกอบดังกล่าว

2. การจัดประชุม อบรม สัมมนาครู เพื่อที่จะให้ครูมีสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนที่เหมาะสมในการประกอบวิชาชีพครู ควรจัดให้มีการประชุม อบรม สัมมนา ให้แก่ครู เช่นการอบรม เพื่อพัฒนาสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนในด้านความรู้ความสามารถด้านทฤษฎีการเรียนการสอน , การวัดและการประเมินผลการเรียน , การใช้วิทยาการใหม่ในการเรียนการสอน และ จรรยาบรรณต่อวิชาชีพครู เพื่อพัฒนาปรับปรุงสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครูให้ถูกต้อง ไม่ไปพัฒนาในด้านที่ไม่มีความจำเป็นต่อสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครู เพื่อที่จะให้เกิดประโยชน์ต่อการทำงานสูงสุด

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

1. ควรมีการใช้แบบสอบถามวัดสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครูประถมศึกษา ในสำนักงานเขตธนบุรี และเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร กับกลุ่มอื่นที่ใกล้เคียง เพื่อที่จะได้ทราบว่าครูกลุ่มนั้น ๆ มีสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนเป็นอย่างไร เพื่อที่จะได้เป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุงสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครูในหน่วยงานต่อไป

2. ควรศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครู ด้านความรู้ความสามารถด้านทฤษฎีการเรียนการสอน ,การวัดและการประเมินผลการเรียน , การใช้วิทยาการใหม่ในการเรียนการสอน และ จรรยาบรรณต่อวิชาชีพครู ในเขตกรุงเทพมหานคร เช่น เพศ อายุ วุฒิการศึกษา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล สดประเสริฐ และ คณะ. (2535). *การศึกษาหาประสิทธิภาพวิสัยครูประถมศึกษาที่
ต้องการ*. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.
- กรรณิการ์ บารมี. (2539). *ความต้องการการพัฒนาสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่ม
การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต. (การศึกษานอกโรงเรียน). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2539). *จอมปราชญ์นักการศึกษา : สังเคราะห์ วิเคราะห์ และประยุกต์
แนวพระราชดำริด้านการศึกษาและพัฒนาคน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ชัสเชลมีเดีย.
- โกสินทร์ รังสยาพันธ์. (2530). *ปรัชญาและคุณธรรมสำหรับครู*. กรุงเทพฯ : การศาสนา.
- คุรุสภา, สำนักงาน. (2544). *เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู*. กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว.
- คุรุสภา, สำนักงานเลขาธิการ. *กองมาตรฐานวิชาชีพครู*. (2537) *การกำหนดแนวทางในการออกใบ
อนุญาตประกอบวิชาชีพครู*. กรุงเทพฯ : คุรุสภา
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2541). *มาตรฐานโรงเรียน พุทธศักราช
2541*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- จันทนา เลือดกรุงศรี. (2534). *การวิเคราะห์องค์ประกอบความทันสมัยด้านจิตใจของครูสังกัด
กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. (การวัดผลการศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์. (2541, พฤษภาคม-สิงหาคม). "การวิเคราะห์องค์ประกอบ" *วารสาร
การวัดผลการศึกษา*. 20(58) : 31-43
- ชนาธิป พรกุล. (2543). *แคล์รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*, กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2538). *ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น (LISREL): สถิติวิเคราะห์สำหรับ
การวิจัยทางสังคมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น
- ประภารัตน์ มีเหลือ. (2540). *การศึกษาสมรรถภาพของครูนักวิจัย*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์
มหาบัณฑิต. (วิจัยทางการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ถ่ายเอกสาร.
- ประยูร อาษานาม. (2536). *คู่มือการวิจัย*. ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ปรียาพร บุษบา. (2538). สมรรถภาพของอาจารย์ศิลปศึกษา ในสถาบันราชภัฏ ตามการรับรู้ของ

ผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษาวิชาเอกศิลปศึกษา ระดับปริญญาตรี. วิทยานิพนธ์

ครุศาสตร์มหาบัณฑิต. (ศิลปศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). (2542, 19 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา.

เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก. หน้า 48-49.

พลสันต์ โพธิ์ทอง. (2543, มิถุนายน-กรกฎาคม). "ลักษณะครูผู้เชี่ยวชาญ" วารสารข้าราชการครู.
17(5) : 14-21.

เพิ่มวุธ บุปผามาตะนัง. (2542, ตุลาคม-พฤศจิกายน). "ครูไทยในสหัสวรรษใหม่" ประชากรศึกษา.
50(1) : 22-26 .

รศพร ทองโรจน์. (2541). ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบประสิทธิภาพการสอนของครู
คณิตศาสตร์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยม
ศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ การศึกษา
มหาบัณฑิต. (การวัดผลการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม. อุดลำนนา

ธานี ขวัญบุญจัน. (2536). สมรรถภาพที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษาในโรงเรียนระดับ
มัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์ดุสิตบัณฑิต. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อุดลำนนา

ราชบัณฑิตยสถาน. (2531). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2531. กรุงเทพฯ :
อักษรเจริญทัศน์.

ล้วนสายยศและอังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ :
สุวีริยาสาส์น.

_____ (2542). การวัดด้านจิตพิสัย. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

_____ (2543). เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

ลัดดา จันทร์แสง. (2537). การวิเคราะห์ตัวประกอบของประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์
ตามการประเมินตนเองและนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. (การวัดผลการศึกษา). พิษณุโลก
: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. อุดลำนนา

- วิจิตร ศรีธำรง. (2535) “ การพัฒนาวิชาชีพศึกษาศาสตร์และบริหารการศึกษา” เอกสารการสอนชุดวิชา ประสบการณ์วิชาชีพบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 9 . นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ส. วาสนา ประवालพุก. (ม.ป.ป.). คำบรรยายวิชาการวิเคราะห์องค์ประกอบ. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ. (2538). รายงานวิจัยฉบับย่อ เรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบที่เหมาะสมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูสายงานการสอน. กรุงเทพฯ : สำนักนโยบายและระบบบริหารงานบุคคล สำนักงาน ก.ค.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2543). ข้อเสนอเชิงนโยบาย: การปฏิรูปวิชาชีพครูตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช.
- สวาท นาวาทอง. (2532). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์กับสมรรถภาพครูโดยหลักการเรียนรู้เพื่อรอบรู้. ปรินซ์นิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ :บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- สุจิตรา จันทราวิภาส. (2536). การศึกษาสมรรถภาพที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่มการศึกษา นอกโรงเรียนสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามการรับรู้ของตนเองและผู้ดำเนินงานและนักการศึกษา. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์มหาบัณฑิต. (การศึกษานอกระบบ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สุพัฒน์ อาษาสร้อย. (2539). การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพของครู อาจารย์ผู้สอนวิชาชีพในโรงเรียนจำอากาศ. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. (การวัดผลการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. อัดสำเนา.
- สุพล พลเยี่ยม. (2544). สมรรถภาพของครู อาจารย์ผู้สอนวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค และกองการศึกษาอาชีพ กรมอาชีวศึกษา จังหวัดนครพนม. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต.(เทคโนโลยีการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. อัดสำเนา.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2536). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2544). การพัฒนามาตรฐานคุณภาพครูและผู้บริหารสถานศึกษาและการวางระบบประเมินภายใน. กรุงเทพฯ : สำนักงานข้าราชการครู กระทรวงศึกษาธิการ.
- อนงค์นารถ วงศ์อังกูร. (2539). สมรรถภาพที่พึงประสงค์ของครูมัธยมศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์มหาบัณฑิต. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

อมรวิทย์ นาคทรรพ (ผู้เรียบเรียง). (2539). *ความฝันของแผ่นดิน*. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ตะวันออก.

Anderson, J.R. (1990). *Cognitive Psychology and Its Implications*. 2nd ed. San Francisco : Freeman

Assin, David N. (1995). *Teacher Education in an Era of Transformation, Preparing Teacher for All the World Children : An Era transformation*. Bangkok : Chulalongkorn University Printing House

Hall, G. E., & Jores, H. L. (1976). *Competency-Based Education*. New York: Prentice Hall.

Good, Carter V. .(1973)*Dictionary of Education*. 3rd ed. New York : McGraw-Hill Co

Raynold, David. (1998, November). Schooling for Literacy : A Review of Research on Teacher Effectiveness and Implication for Contemporary Education Policy, *Education Review*. 24(5) : 50.

Scheffler, Frederic Lawrence. (1997, February). The Identification of Computer Competencies Needed by Public School Teachers. *Dissertation Abstract International*. 58(6) : 145-A

Vogler, Daniel E.: (1972). *Identifying and Validation Professional Occupational Teacher Education Competencies*. In Competencies For Teacher. Illinois : United State of America Office of Education

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ตัวอย่างแบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
การวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครูประถมศึกษา
ในสำนักงานเขตธนบุรีและสำนักงานเขตหนองแขม
สังกัดกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเพื่อการวิจัย การวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครูประถมศึกษา ในสำนักงานเขตธนบุรีและสำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยแบ่งสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนออกเป็น 7 ด้าน

ให้ท่านโปรดพิจารณาข้อความแต่ละข้อว่าตรงกับที่ท่านปฏิบัติมากน้อยเพียงใด ขอให้ท่านตอบข้อความแต่ละข้อให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุดที่เกี่ยวกับตัวท่าน เพราะแบบสอบถามนี้จะนำไปใช้เพื่อวิเคราะห์ผลทางการวิจัยเท่านั้น จะไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของตัวท่านแต่อย่างใด

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

นางสาวเยาวภา สุทธากาญจน์

นิสิต กศม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอน	ระดับการปฏิบัติงานสอน				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน					
1. สามารถยกตัวอย่างในเรื่องที่สอนได้อย่างหลากหลาย.....	.....	.....	.....	.....	.....
2. สอนเนื้อหาที่ถูกต้องและทันสมัย.....	.....	.....	.....	.....	.....
3. สามารถนำความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนถ่ายทอดให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ.....	.....	.....	.....	.....	.....
4. มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนเหมาะสมตามระดับชั้น.....	.....	.....	.....	.....	.....
5. มีความเข้าใจความคิดรวบยอดในเรื่องที่สอน.....	.....	.....	.....	.....	.....
6. สามารถนำแหล่งวิทยาการใหม่ ๆ มาใช้กับเนื้อหาวิชาที่สอน.....	.....	.....	.....	.....	.....
7. นำเอาเนื้อหาวิชาที่สอนไปผสมผสานกับชุมชนในท้องถิ่นได้.....	.....	.....	.....	.....	.....
ด้านความรู้เรื่องจิตวิทยาและทฤษฎีการเรียนรู้					
8. มีความเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล.....	.....	.....	.....	.....	.....
9. รู้ปัญหาความต้องการของนักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
10. มีการสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม.....	.....	.....	.....	.....	.....
11. มีความสามารถในการสอนเป็นรายบุคคลและกลุ่มย่อย.....	.....	.....	.....	.....	.....
12. มีไหวพริบ ปฏิภาณในการแก้ปัญหา.....	.....	.....	.....	.....	.....
13. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนการสอน.....	.....	.....	.....	.....	.....
14. สามารถจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนได้.....	.....	.....	.....	.....	.....
ด้านการศึกษาค้นคว้าวิจัยและพัฒนาตนเอง					
15. สนใจในความก้าวหน้าทางวิชาการ.....	.....	.....	.....	.....	.....
16. มีการสร้างสรรค์งานทางวิชาการ เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการจัดการเรียนการสอน.....	.....	.....	.....	.....	.....
17. เป็นคนช่างสังเกต มีปฏิกิริยาไวต่อการรับรู้สิ่งใหม่.....	.....	.....	.....	.....	.....
18. มีการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอน.....	.....	.....	.....	.....	.....
19. มีความรอบรู้ดี ทันต่อเหตุการณ์ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
20. มีความกระตือรือร้นที่จะเข้ารับการอบรม เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของตนเอง.....	.....	.....	.....	.....	.....
21. หมั่นศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมในสิ่งที่ตนยังไม่รู้.....	.....	.....	.....	.....	.....

สมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอน	ระดับการปฏิบัติงานสอน				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านวิธีสอน					
22. สามารถสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนในสิ่งที่ผู้เรียนสนใจโดยให้ผู้เรียนเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลได้เป็นผู้วางโครงการหรือวางแผนในการทำกิจกรรมเอง.....	.....	.....	.....	.....	.....
23. ใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างวิชาการหลาย ๆ แขนงไว้ในหน่วยการเรียนรู้เรื่องเดียวกัน ในลักษณะเป็นสหวิทยาการ ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้แบบองค์รวม.....	.....	.....	.....	.....	.....
24. มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่คำนึงถึงความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความแตกต่างกัน.....	.....	.....	.....	.....	.....
25. ใช้วิธีสอนที่จัดบรรยากาศในชั้นเรียนเป็นศูนย์ย่อย ๆ เพื่อให้ นักเรียนสามารถศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากชุดการสอนที่จัดเตรียมไว้ โดยครูทำหน้าที่ประสานงานคอยดูแลและกระตุ้นการเรียนรู้ของนักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
26. สามารถใช้การสอนที่เน้นพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยวิธีการฝึกให้นักเรียนรู้จักค้นคว้าหาความรู้โดยใช้กระบวนการทางความคิดหาเหตุผลจนค้นพบความรู้หรือแนวทางแก้ไขปัญหาที่ถูกต้องด้วยตนเอง.....	.....	.....	.....	.....	.....
27. ใช้วิธีที่ทำให้ผู้เรียนรู้จักคิด วิเคราะห์ กล้าแสดงออก มีเหตุผล.....	.....	.....	.....	.....	.....
28. ใช้วิธีการสอนซ่อมเสริมเพื่อพัฒนาผู้เรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน					
29. มีความรู้ในการสร้างแบบทดสอบและแบบวัดต่าง ๆ	.....	.....	.....	.....	.....
30. สามารถสร้างข้อสอบที่วัดได้ตรงกับวัตถุประสงค์ของวิชาในหลักสูตรได้.....	.....	.....	.....	.....	.....
31. มีความเที่ยงตรงในการประเมินผล.....	.....	.....	.....	.....	.....
32. สามารถแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องของการประเมินผลให้ดีขึ้น.....	.....	.....	.....	.....	.....
33. สามารถสร้างแบบประเมินผลได้ครอบคลุม พุทธิพิสัย, ทักษะพิสัย และจิตพิสัย.....	.....	.....	.....	.....	.....
34. ใช้การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงาน (Portfolio).....	.....	.....	.....	.....	.....
35. สามารถสร้างเครื่องมือประเมินผลที่มีคุณภาพ.....	.....	.....	.....	.....	.....
ด้านสื่อการสอน					
36. สามารถใช้สื่อการสอนให้เหมาะสมกับลักษณะเนื้อหาวิชา.....	.....	.....	.....	.....	.....
37. สามารถผลิตสื่อจากวัสดุเหลือใช้.....	.....	.....	.....	.....	.....
38. มีการสร้างแบบฝึกในเนื้อหาวิชาที่สอน.....	.....	.....	.....	.....	.....
39. มีความรู้ด้านการสร้างแบบเรียนโปรแกรมช่วยสอน.....	.....	.....	.....	.....	.....
40. ใช้สื่อการสอนที่มีอยู่ในสภาพแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม.....	.....	.....	.....	.....	.....

สมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอน	ระดับการปฏิบัติงานสอน				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
41. สามารถใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษา.....	.....	.....	.....	.....	.....
42. รู้จักบำรุงรักษาสื่อการเรียนการสอนเพื่อให้ใช้ได้คุ้มค่า.....	.....	.....	.....	.....	.....
ด้านเจตคติต่อวิชาชีพครู					
43. ศรัทธาในวิชาชีพครูอย่างจริงใจ	.....	.....	.....	.....	.....
44. มุ่งมั่นที่จะประกอบอาชีพครูด้วยความเต็มใจ.....	.....	.....	.....	.....	.....
45. มีความอดทนไม่เบื่อง่ายต่อการสอน.....	.....	.....	.....	.....	.....
46. อุทิศเวลา กำลังกาย และสติปัญญาให้แก่งานครู.....	.....	.....	.....	.....	.....
47. เป็นผู้ประพฤติดี มีวัฒนธรรม และศีลธรรม.....	.....	.....	.....	.....	.....
48. รักษาเกียรติ ชื่อเสียงของตนเอง และเพื่อนครู.....	.....	.....	.....	.....	.....
49. ให้ความรัก เมตตา กรุณาต่อศิษย์.....	.....	.....	.....	.....	.....

ภาคผนวก ข
ตารางแสดงค่าความเที่ยงตรงเชิงพินิจ

ตารางแสดงค่าความเที่ยงตรงเชิงพินิจของแบบสอบถาม

ข้อที่	IOC	ข้อที่	IOC
1	0.8	29	1
2	1	30	0.8
3	0.8	31	1
4	0.4	32	0.8
13	1	33	1
6	1	34	0.6
7	0.8	35	0.8
8	0.8	36	1
9	0.6	37	1
10	0.8	38	1
11	1	39	1
12	0.8	40	1
13	1	41	0.8
14	0.8	42	0.8
15	1	43	1
16	1	44	0.8
17	1	45	0.8
18	1	46	1
19	1	47	1
20	1	48	0.8
21	1	49	0.8
22	0.6	50	1
23	0.6	51	1
24	0.8	52	0.8
25	1	53	0.6
26	0.8	54	1
27	0.8	55	0.8
28	1	56	0.8

ตารางแสดงค่าความเที่ยงตรงเชิงพินิจของแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อที่	IOC	ข้อที่	IOC
57	0.6	64	1
58	0.8	65	1
59	1	66	1
60	1	67	1
61	1	68	1
62	1	69	1
63	1	70	1

ภาคผนวก ค

ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถาม

ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามรายข้อ (ก่อนเก็บข้อมูลจริง)

ข้อ	t	sig.	ข้อ	t	sig.
1	-2.256	.043*	29	-2.393	.031*
2	-1.342	.201	30	-3.326	.005*
3	-3.00	.010*	31	-2.494	0.26*
4	-2.758	.015*	32	-0.556	.000*
5	-3.564	.003*	33	-5.000	.000*
6	-1.900	.078	34	-2.397	.031*
7	-2.614	.020*	35	-2.828	.013*
8	-2.160	.049*	36	-2.049	.060
9	-2.614	0.20*	37	-3.874	.004*
10	-2.397	.031*	38	-3.864	.002*
11	-2.443	.028*	39	-4.075	.001*
12	-2.679	.018*	40	-4.660	.000*
13	3.862	.002*	41	-2.017	.063
14	-2.543	.023*	42	-4.583	.003*
15	-3.120	.008*	43	-2.575	.022*
16	-2.701	.017*	44	-2.393	.031*
17	-5.000	.002*	45	-4.583	.000*
18	-2.017	0.63	46	-3.864	.002*
19	-3.326	.005*	47	-4.830	.000*
20	-3.326	.005*	48	-4.660	.001*
21	-2.160	0.49*	49	-1.852	.085
22	-1.784	0.96	50	-2.017	.063
23	-2.256	.043*	51	-2.393	.031*
24	-4.830	.000*	52	-2.758	.015*
25	-1.570	.139	53	-2.118	.050*
26	-.814	.429	54	-2.191	.026*
27	-3.334	.005*	55	-4.292	.001*
28	-3.130	.007*	56	1.003	.333

ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามรายข้อก่อนเก็บข้อมูลจริง (ต่อ)

ข้อ	t	sig.	ข้อ	t	sig.
57	-.444	.664	64	-1.128	.281
58	-2.393	.031*	65	-2.256	.043*
59	-1.174	.260	66	-1.128	.281
60	-2.824	.014*	67	-1.528	.149
61	-2.118	.050*	68	-2.256	.043*
62	-2.198	.045*	69	-2.256	.040*
63	-2.610	.049*	70	-2.198	.045*

* ค่า t ที่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เก็บข้อมูลจริง

ข้อ	t	sig.	ข้อ	t	sig.
1	-13.336	.000	26	-15.373	.000
2	-15.937	.000	27	-14.057	.000
3	-15.486	.000	28	-12.873	.000
4	-3.508	.001	29	-16.607	.000
5	-3.863	.000	30	-17.255	.000
6	-15.827	.000	31	-5.895	.000
7	-16.173	.000	32	-3.950	.000
8	-3.626	.000	33	-4.411	.000
9	-3.637	.000	34	-14.172	.000
10	-14.686	.000	35	-4.331	.000
11	-3.432	.001	36	-4.039	.000
12	-5.222	.000	37	-4.869	.000
13	-18.593	.000	38	-18.499	.000
14	-15.956	.000	39	-3.709	.000
15	-14.213	.000	40	-5.493	.000
16	-16.559	.000	41	-7.815	.000
17	-16.956	.000	42	-14.111	.000
18	-5.482	.000	43	-4.370	.000
19	-3.559	.001	44	-14.704	.000
20	-3.940	.000	45	-13.504	.000
21	-15.422	.000	46	-14.619	.000
22	-15.851	.000	47	-13.189	.000
23	-4.088	.000	48	-13.189	.000
24	-4.568	.000	49	-13.220	.000
25	-5.177	.000			

หมายเหตุ มีค่า t ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ทุกข้อ

ภาคผนวก ง

ตารางแสดงเมตริกข้อดีประกอบภายหลังการหมุนแกนแบบมูมฉาก

ตารางแสดงเมตริกซ์องค์ประกอบภายหลังจากการหมุนแกนแบบมุมฉาก (Orthogonal Rotation) โดยวิธีแวนิแมกซ์ (Varimax Method) จำนวน 4 องค์ประกอบ

ตัวแปร	องค์ประกอบ			
	1	2	3	4
X1	0.410		0.340	
X2	0.618	0.339		
X3	0.612			
X4	0.625			
X5	0.589	0.313		
X6	0.429		0.457	
X7	0.436		0.468	
X8	0.660			
X9	0.557			
X10	0.503		0.353	
X11	0.568	0.315		
X12	0.682			
X13	0.666		0.329	
X14	0.606		0.372	
X15	0.594			
X16	0.354		0.630	
X17	0.642			
X18	0.301		0.617	
X19	0.550		0.317	
X20	0.523			0.374
X21	0.554		0.351	0.346
X22	0.362		0.634	
X23	0.410		0.659	
X24	0.428		0.516	
X25			0.648	
X26	0.411	0.355	0.441	
X27	0.479	0.306	0.318	
X28		0.431	0.408	
X29		0.655		
X30	0.336	0.701		

ตารางแสดงเมตริกซ์องค์ประกอบภายใต้การหมุนแกนแบบมุมฉาก (Orthogonal Rotation) โดยวิธีแวนแมกซ์ (Varimax Method) จำนวน 4 องค์ประกอบ (ต่อ)

ตัวแปร	องค์ประกอบ			
	1	2	3	4
X31		0.621		
X32		0.605	0.342	
X33	0.323	0.701		
X34		0.541	0.428	
X35		0.680	0.378	
X36		0.556		
x37		0.442	0.466	
X38		0.575		
X39		0.374	0.682	
X40	0.338	0.510		
X41		0.356	0.622	
X42	0.336	0.522		
X43				0.683
X44				0.761
X45				0.712
X46				0.779
X47				0.802
X48				0.827
X49				0.826

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างหนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ / หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

ที่ ศธ 0519.12/ 6604

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

// กันยายน 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการเขตนบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวเขวภา สุทธากาญจน์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “การวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครูประถมศึกษาในสำนักงานเขตนบุรี และสำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์ส.วาสนา ประवालพดกข์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ นางสุลิพร วงษ์พิพัฒน์ ศึกษาธิการเขตนบุรี นางดรณี กิจประยูร ผู้ช่วยศึกษาธิการเขตนบุรี และ นางสมภูมิ ไทยธรรม ผู้อำนวยการโรงเรียนก้นตทาราราม เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบแบบสอบถามการวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครูประถมศึกษาในสำนักงานเขตนบุรี และสำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามให้ นางสาวเขวภา สุทธากาญจน์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภกรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ . ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-4766280 มือถือ 09-6846742

๒๔ ธันวาคม 2546

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดอุดมรังสี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวเขวภา สุทธากาญจน์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “การวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครูประถมศึกษาในสำนักงานเขตธนบุรี และสำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยมี รองศาสตราจารย์ ส.วาสนา ประवालพฤษย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ครูผู้สอน ตอบแบบสอบถามการวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถภาพในการปฏิบัติงานสอนของครูประถมศึกษาในสำนักงานเขตธนบุรี และสำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนธันวาคม 2546 - มกราคม 2547

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวเขวภา สุทธากาญจน์ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-4766280 มือถือ 09-6846742

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

นางชุลีพร วงษ์พิพัฒน์

ศึกษานิเทศก์เขตธนบุรี

นางปิ่นทราภรณ์ วินิจชัยกุล

ศึกษานิเทศก์เขตหนองแขม

นางดรุณี กิจประยูร

ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์เขตธนบุรี

นางสมภูมิ ไททยธรรม

ผู้อำนวยการโรงเรียนก้นตฬาราราม

ประธานฝ่ายวัดผลการศึกษาเขตธนบุรี

นายสุริยา ลุนหงส์

ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนก้นตฬาราราม

เลขาธิการฝ่ายวัดผลการศึกษาเขตธนบุรี

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ	นางสาวเยาวภา ชื่อสกุล สุทธากาญจน์
เกิดวันที่	12 เดือน สิงหาคม พุทธศักราช 2518
สถานที่เกิด	อำเภอบางกอกน้อย จังหวัดกรุงเทพมหานคร
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์ 1 ระดับ 4 โรงเรียนวัดบางสะแกใน
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวัดบางสะแกใน ซอยเทอดไท 33 ถนน เทอดไท แขวงตลาดพลู เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2525	ประถมศึกษา โรงเรียนจินดาภิเษ
พ.ศ. 2532	มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสตรีวัดอัมพวัน
พ.ศ. 2535	มัธยมศึกษาตอนปลาย การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2537	ศึกษาศาสตรบัณฑิต (กศ.บ.) วิชาเอกภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยบูรพา
พ.ศ. 2544	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ. ม.) วิชาเอกการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ